

Porin Lyseon lukio

Lukion opetussuunnitelma 2016 yleinen osa

Sisällys

1	OPETUSSUUNNITELMA	3
1.1	Opetussuunnitelman laatiminen.....	3
1.2	Opetussuunnitelman sisältö	3
2	LUKIOKOULUTUKSEN TEHTÄVÄ JA ARVOPERUSTA	4
2.1	Lukiokoulutuksen tehtävä	4
2.2	Arvoperusta	5
3	OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN	10
3.1	Oppimiskäsitys	10
3.2	Opiskeluympäristöt ja -menetelmät	10
3.3	Toimintakulttuuri	15
3.4	Opintojen rakenne	18
3.5	PORIN KOULUTOIMEN KIELIOHJELMA.....	19
4	OPISKELIJAN OHJAUS JA TUKEMINEN	20
4.1	Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö	20
4.2	Ohjaus.....	20
4.3	Oppimisen ja opiskelun tuki.....	24
4.4	Opiskeluhoolto.....	25
4.4.1	Opiskeluhoollon keskeiset periaatteet: yhteisöllinen ja yksilöllinen opiskeluhoolto	27
4.4.2	Opiskeluhoollon koulukohtaiset suunnitelmat	32
4.4.2.1	Porin lyseon lukion opiskeluhooltosuunnitelma.....	32
4.5	Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelyistä	36
4.6	Kieleen ja kulttuuriin liittyviä kysymyksiä	43
	PORIN LYSEON LUKION KRIISISUUNNITELMA.....	45
	PORIN LYSEON LUKION JÄRJESTYSSÄÄNNÖT	54

1 OPETUSSUUNNITELMA

1.1 Opetussuunnitelman laatiminen

Lukiokoulutuksen opetussuunnitelmajärjestelmän osia ovat

- lukiolaki (629/1998) ja -asetus (810/1998)
- valtioneuvoston asetus lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta (942/2014)
- Opetushallituksen määräys lukion opetussuunnitelman perusteista
- koulutuksen järjestäjän hyväksymä opetussuunnitelma
- lukioasetuksen (810/1998) 3 §:n mukainen vuosittainen suunnitelma.

Opetussuunnitelmassa päätetään lukion opetus- ja kasvatustyöstä. Lukiot laativat opetussuunnitelman pohjalta lukuvuosittaisen suunnitelman opetuksen käytännön järjestämisestä. Opiskelija laatii henkilökohtaisen opiskelusuunnitelmansa lukion opetussuunnitelman sekä lukuvuosittaisen suunnitelman pohjalta.

Opiskelijan mahdollisuus suorittaa lukion oppimäärään sisältyvät opinnot kolmessa vuodessa turvataan järjestämällä opintojen eteneminen joustavasti ja tarjoamalla tarvittava oppimisen ja opiskelun tuki. Opetussuunnitelma antaa opiskelijalle mahdollisuuden yksilöllisiin valintoihin myös muiden koulutuksen järjestäjien antamaa opetusta hyväksi käyttäen.

Lukion opetussuunnitelma on laadittu yhteistyössä lukion henkilöstön, opiskelijoiden, opiskelijoiden vanhempien ja huoltajien sekä säännösten edellyttämiltä osin lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Kaikilla opiskelijoiden vanhemmilla ja huoltajilla on ollut mahdollisuus tutustua opetussuunnitelmaan. Ennen opetussuunnitelman hyväksymistä koulutuksen järjestäjän on kuullut opiskelijakuntaa ja lukion henkilöstöä sekä varannut lukion kaikille opiskelijoille mahdollisuus ilmaista mielipiteensä siitä. Yhteistyöllä eri tahojen kanssa on pyritty varmistamaan lukiokoulutuksen korkeatasoisuus, yhteiskunnallinen merkittävyys sekä koko yhteisön sitoutuminen yhdessä määriteltyihin tavoitteisiin ja toimintatapoihin.

Opetussuunnitelmaa laadittaessa on pyritty ratkaisuihin, jotka kehittävät lukion toimintakulttuuria, tukevat opiskelijoiden hyvinvointia, jaksamista ja osallisuutta, rohkaisevat resurssien joustavaan ja tehokkaaseen käyttöön sekä monipuolistavat vuorovaikusta lukion sisällä ja suhteessa ympäröivään yhteiskuntaan.

1.2 Opetussuunnitelman sisältö

Lukion opetussuunnitelma jakautuu kahteen osaan: yleiseen osaan ja eri oppiaineiden suunnitelmat sisältävään osaan.

Yleisen osan sisältönä ovat lukiokoulutuksen tehtävä ja arvoperusta, opetuksen toteuttaminen sekä opiskelijan ohjaus ja tukeminen.

Oppiaineiden opetussuunnitelmat –osa sisältää oppimistavoitteet, opetuksen keskeiset sisällöt ja opiskelijan oppimisen arvioinnin.

Valtakunnallisen teksti on suunnitelmassa kirjoitettu mustalla fontilla, Porin lukioiden yhteiset osiot sinisellä ja lukiokohtaiset osuudet punaisella fontilla.

2 LUKIOKOULUTUKSEN TEHTÄVÄ JA ARVOPERUSTA

2.1 Lukiokoulutuksen tehtävä

Lukiokoulutuksen tehtävänä on laaja-alaisen yleissivistyksen vahvistaminen. Lukiokoulutuksessa yleissivistys koostuu arvoista, tiedoista, taidoista, asenteista ja tahdosta, joiden avulla kriittiseen ja itsenäiseen ajatteluun pystyvät yksilöt osaavat toimia vastuullisesti, myötätuntoisesti, yhteisöllisesti ja menestyksekkäästi. Lukioaikana opiskelija kartuttaa olennaista ihmistä, kulttuureja, luontoa ja yhteiskuntaa koskevaa tietoa ja osaamista. Lukio-opetus harjaannuttaa opiskelijaa ymmärtämään elämässä ja maailmassa vallitsevia monitahoisia keskinäisriippuvuuksia sekä jäsentämään laaja-alaisia ilmiöitä.

Lukiokoulutuksella on opetus- ja kasvatustehtävä. Lukiokoulutuksen aikana opiskelija rakentaa identiteettiään, ihmiskäsitystään, maailmankuvaansa ja -katsomustaan sekä paikkaansa maailmassa. Samalla opiskelija kehittää suhdettaan menneisyyteen ja suuntautuu tulevaisuuteen. Lukiokoulutus syventää opiskelijan kiinnostusta tieteiden ja taiteiden maailmaan sekä kehittää valmiuksia työelämään ja työhön.

Lukiokoulutus rakentuu perusopetuksen oppimäärälle. Se antaa yleiset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja lukion oppimäärään perustuvaan ammatilliseen koulutukseen. Lukiossa hankittuja tietoja ja taitoja osoitetaan lukion päättötodistuksella, ylioppilastutkintotodistuksella, lukiodiplomeilla ja muilla näytöillä. Lukiokoulutus ohjaa opiskelijaa tulevaisuuden suunnitelmien laadintaan ja elinikäiseen oppimiseen.

2.2 Arvoperusta

Lukion opetussuunnitelman perusteiden arvoperusta rakentuu suomalaiselle sivistysperinteelle, jonka mukaan opiskelu ja oppiminen uudistavat yhteiskuntaa ja kulttuuria. Sivistys on yksilöiden ja yhteisöjen taitoa tehdä ratkaisuja eettisen pohdinnan, toisen asemaan asettumisen ja tietoon perustuvan harkinnan avulla. Sivistykseen kuuluu taito ja tahto käsitellä inhimillisten pyrkimysten ja vallitsevan todellisuuden välisiä ristiriitoja eettisesti, myötätuntoisesti ja ratkaisuja etsimällä. Sivistys ilmenee huolenpitona, avarakatseisuutena, laaja-alaisena todellisuuden hahmottamisena ja sitoutumisena toimintaan myönteisten muutosten puolesta. Lukion sivistysihanteena on pyrkimys totuuteen, inhimillisyyteen ja oikeudenmukaisuuteen. Lukio-opetus kehittää arvo-osaamista käsittelemällä julkilausuttujen arvojen ja todellisuuden välisiä jännitteitä.

Lukio-opetuksen perustana on elämän ja ihmisoikeuksien kunnioitus sekä ihmisarvon loukkaamattomuus. Opiskelija muodostaa lukioaikanaan jäsenyneen käsityksen perus- ja ihmisoikeuksien taustalla olevista arvoista, keskeisistä perus- ja ihmisoikeusnormeista sekä näitä oikeuksia edistävästä toimintatavoista. Lukio-opetus pohjautuu keskeisiin ihmisoikeussopimuksiin, kuten Lapsen oikeuksien sopimukseen.

Lukio-opetus edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä hyvinvointia ja demokratiaa. Lukio-opetus on opiskelijoita uskonnollisesti, katsomuksellisesti ja puoluepoliittisesti sitouttamatonta, eikä sitä saa käyttää kaupallisen vaikuttamisen välineenä. Lukio-opetus kannustaa pohtimaan suomalaisen yhteiskunnan ja kansainvälisen kehityksen mahdollisuuksia, vaihtoehtoja ja epäkohtia. Osallisuus, toimijuus ja yhteisöllisyys korostuvat kaikessa lukion toiminnassa.

Lukio-opetuksessa ymmärretään kestävän elämäntavan ja ekososiaalisen sivistyksen välttämättömyys sekä rakennetaan osaamisperustaa ympäristön ja kansalaisten hyvinvointia edistävälle taloudelle. Opiskelija ymmärtää oman toimintansa ja globaalin vastuun merkityksen luonnonvarojen kestävässä käytössä, ilmastonmuutoksen hillinnässä ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä. Lukio-opetus kannustaa kansainväliseen yhteistyöhön ja maailmankansalaisuuteen YK:n kehitystavoitteiden suunnassa.

Jokainen lukio on yhteisö, jossa monista kieli-, katsomus- ja uskontotaustoista tulevilla ihmisillä on mahdollisuus tunnistaa yhteisiä hyvän elämän arvoja ja periaatteita sekä harjaantua yhteistyöhön. Lukiossa kannustetaan keskinäiseen välittämiseen ja huolenpitoon. Luovuutta, aloitteellisuutta, rehellisyyttä ja sisua arvostetaan. Inhimillinen ja kulttuurinen moninaisuus nähdään rikkautena ja luovuuden lähteenä. Kulttuuriperintöjä vahvistetaan välittämällä, arvioimalla ja uudistamalla niihin liittyvää tietoa ja osaamista.

Opetussuunnitelmassa arvoperustaa konkretisoidaan oman lukion kannalta olennaisissa asioissa. Arvoperusta toteutuu lukion toimintakulttuurissa, kaikkien oppiaineiden opetuksessa ja työskentelyn organisoinnissa. Lukion arvoperustaa syventävät näissä lukion opetussuunnitelman perusteissa kuvatut aihekokonaisuudet, jotka ovat arvokannanottoja ajankohtaisiin kasvatukseen ja koulutushaasteisiin.

Porin kaupungin lukiokoulutuksen arvoperusta noudattaa opetussuunnitelman perusteita. Paikallisesti painotetaan lukiota oppivana yhteisönä, jossa korostuu kasvatus- ja opetushenkilöstön ja opiskelijoiden ja huoltajien osallisuus sekä yhdessä tekeminen. Tärkeää on koulutuksellisen tasa-arvon toteutuminen opiskelijan asuin- tai lukiopaikasta riippumatta. Muut paikalliset painotukset tulevat esille muun muassa sivistystoimen palveluohjelmassa, Porin kaupungin lukiokoulutuksen opetussuunnitelmassa sekä sitä tukevissa muissa suunnitelmissa.

Porin lukiokoulutuksen toiminnan arviointi

Arviointia toteutetaan aina suhteessa toiminnalle asetettuihin tavoitteisiin. Arvioinnin tarkoituksena on kehittää opetusta ja lukion toimintaa kokonaisvaltaisen kasvamisen ja osaamisen tavoitteiden mukaisesti. Opetussuunnitelma on keskeisin lukiokoulutuksen kehittämistä ohjaava asiakirja, jonka mukaisesti laaditaan myös muut toimintaa ohjaavat asiakirjat sekä toiminnalle asetetut tavoitteet. Lukion toiminnan arviointi perustuu opetussuunnitelman ohella palveluohjelman, sivistystoimen tavoitteenasettelun ja budjetoinnin pohjalta laadittuun lukuvuositaiseen koulutyön tavoitteenasetteluun. Tavoitteenasettelussa otetaan huomioon myös muut ajankohtaiset koulutuksen kehittämistä ohjaavat tavoitteet.

Toiminnan arvioinnissa hyödynnettävää tietoa saadaan monin tavoin. Arviointi voi olla kunnan, lukion, opettajan tai opiskelijan itsearviointia tai ulkopuolisen toteuttamaa arviointia. Keskeistä on opiskelijan osaamisen arviointi suhteessa opetukselle asetettuihin tavoitteisiin. Toiminnan arvioinnissa voidaan hyödyntää myös muuta saatavilla olevaa arviointitietoa. Arviointitietoa saadaan lisäksi huoltajilta ja opiskelijoilta.

Opetussuunnitelman arviointi

Arvioinnin tarkoitus on kehittää opetusta ja koulun toimintaa kokonaisvaltaisen kasvamisen ja osaamisen tavoitteiden mukaisesti. Opetussuunnitelmaa arvioitaessa arvioidaan opetussuunnitelmassa määriteltyjen tavoitteiden, sisältöjen ja toimintatapojen toteutumista. Opetussuunnitelman toteutumista arvioitaessa arvioidaan myös opiskelijan osaamista suhteessa opetukselle asetettuihin tavoitteisiin. Aina kun arvioidaan opetusta, oppimista tai muuta lukion toimintaa, arvioidaan samalla myös opetussuunnitelman toteutumista.

Opetussuunnitelman arvioinnissa hyödynnettävää tietoa saadaan monin tavoin. Arviointi voi olla kunnan, lukion, opettajan ja opiskelijan itsearviointia tai ulkopuolisten toteuttamaa arviointia. Opetussuunnitelman toteutumisen arvioinnissa voidaan hyödyntää myös muuta saatavilla olevaa arviointitietoa. Arviointitietoa saadaan lisäksi huoltajilta ja opiskelijoilta.

Opetussuunnitelma on keskeisin lukiokoulutuksen kehittämistä ohjaava asiakirja, jonka mukaisesti laaditaan myös muut toimintaa ohjaavat asiakirjat. Esimerkiksi palveluohjelma ja siitä johdetut vuosittaiset tavoitteet tukevat opetussuunnitelman toteutumista ja kehittämistä. Lukion itsearviointi perustuu lukuvuosittaiseen koulutyön tavoitteenasetteluun, joka pohjautuu lukion opetussuunnitelmaan ja sivistyslautakunnan asettamiin tavoitteisiin sekä muihin ajankohtaisiin koulutuksen kehittämiseksi asetettuihin tavoitteisiin.

Opetussuunnitelmaa päivitetään arvioinnin pohjalta tarvittaessa.

Porin Lyseon lukion toiminta-ajatus, arvoperusta ja toiminnan arviointi

Lukiomme tavoitteena on kasvattaa inhimillisiä ja sivistyneitä nuoria, jotka arvostavat erilaisia kulttuureja, erilaisuutta ja ympäristöään. Lisäksi pyrimme kasvattamaan nuoria, joilla on hyvä yleissivistys, terve itsetunto ja jotka ovat aktiivisia, omatoimisia sekä ymmärtävät työn merkityksen.

Tavoitteisiin pyritään antamalla opiskelijoille vastuullisen aikuisen malli ja kohtaamalla opiskelijoita tasavertaisina yksilöinä.

Lukion opetussuunnitelman perusteiden pohjalta koulussamme laadittiin sekä opiskelijoille että huoltajille kysely arvoista, joille koulutyön tulisi rakentua. Kyselyn tuloksista rakentuu jatkossa kuvattu arvoperusta.

Koulumme sitoutuu vahvasti demokraattisiin arvoihin ja ihmisoikeuksien kunnioittamiseen. Jokaisen ihmisen ainutlaatuisen arvon ymmärtämistä edistetään .

Monikulttuurisen Suomen uudet haasteet otetaan huomioon korostamalla suvaitsevaisuuskasvatusta ja erilaisuuden sallimista. Koulu toimii syrjinnän ehkäisijänä ja etsii ratkaisuja ristiriitatilanteissa sekä pyrkii tunnistamaan äärimmäisyysasenteet ja piilorasismin. Kaikkien osapuolien välisen avoimen keskusteluilmapiirin luominen ja ylläpitäminen on tässä työssä ensiarvoisen tärkeää. Porin Lyseon lukiossa perinteisesti korostunut kansainvälisyyskasvatus on keskeinen tekijä myös suvaitsevaisuuskasvatuksessa.

Koulumme kasvatustavoitteisiin kuuluu keskeisesti opiskelijoitten kannustaminen yksilölliseen vastuullisuuteen , jotta opiskelijat kasvaisivat lukioaikanaan vapaaehtoisesti vastaamaan omien opintojensa etenemisestä. Opinto-ohjauksen, ryhmäohjauksen ja muun oppilashuollon avulla opiskelijoita tuetaan opinnoissa etenemisessä.

Arvojemme toteuttamisen keskeinen väline on avoin keskustelu sekä koulun sisällä että erilaisten sidosryhmien kesken. Yhteisesti hyväksyttyä arvopohjaa korostetaan erityisesti valintojen- ja päätöstentekotilanteissa. Huoltajia kuullaan vanhempainilloissa ja tarvittaessa tehdään kyselyjä koulutyöhön liittyvistä asioista. Oppilaita kuullaan paitsi keskusteluissa, myös kirjallisesti esimerkiksi Wilma-kyselyin.

PORIN LYSEON LUKIO VISIO 2020

FYYSISET VISIOT

- Koulun ulkoiset ja sisäiset puitteet ja niiden kehittäminen
- Digikoulun vaatimukset. Kaikissa luokissa on oltava sähköisen kokeen mahdollisuus.
- Lähiympäristön tilojen hyödyntäminen (esim. Taidemuseo, Satakunnan museo, Annis, Arkki)
- Ympäristön monipuolistaminen oppilaslähtöisesti
- Opiskelijoiden viihtyvyyden lisääminen

SOSIAALISET VISIOT

- Lähiyhteistyön lisääntyminen
- Yhteistoiminnallisuuden vahvistaminen

TIEDOLLISET VISIOT

- Digitalisointi toimivaa, opiskelijoilla ja opettajilla digitaidot hallinnassa ja ohjelmistot palvelevat eri oppiaineita ja oppimista joustavasti
- Opiskelija ymmärtää eri oppiaineiden väliset yhteydet ja hyödyntää niitä
- Ympäristötieteen, ilmaisutaidon ja liiketalouden erityspiirteiden säilyminen ja kansainvälisyyden korostaminen toimintakulttuurissa

PSYKKISET/HENKISET VISIOT

- Opiskelijoiden ja opettajien motivaatiotaso on hyvä, arvostetaan ahkeruutta ja sisäistä yrittäjyyttä
- Yhteisöllisyys luo henkisiä voimavaroja, ja opiskelijat ymmärtävät oman mahdollisuutensa vaikuttaa niin paikallisesti kuin globaalistikin
- Opiskelijoiden tulevaisuudentoivo lisääntyy ja psyykkinen tasapaino kehittyy

PORIN LYSEON LUKIO: TOIMINNAN JATKUVAN KEHITTÄMISEN JA ARVIOINNIN SUUNNITELMA

Mitä arvioidaan	Kuka arvioi	Miten arvioidaan	Milloin arvioidaan (aikataulu)	Miten tuloksia hyödynnetään
Opiskelijahuoltolaki 4,14,25 §:t: opiskelijahuollon tavoitteiden toteutuminen: yhteisöllisyys, ympäristön terveellisyys ja turvallisuus, osallisuus, opiskelijahuollon resurssit ja toimenpiteiden toteutuminen	THL:n valtakunnallinen kysely opiskelijoille	kouluterveyskysely verkossa	joka toinen vuosi	julkistetaan tiivistelmä vuosikertomuksessa jatkotyöskentely opiskelijahuollon hyvinvointiryhmässä, opiskelijakunnan työskentelyssä, opettajainkokouksissa sekä vanhempainilloissa
	Huoltajakysely	Wilmassa	kerran vuodessa	palaveri kerran vuodessa hallintokuntien edustajien kesken
	Palveluliikelaitoksen ja lukion edustajat (hallinto sekä opiskelijakunnan hallituksen edustus)	kysely ruokailujen, siivouksen ja kiinteistön osalta	kerran vuodessa	informaatio ja tehtäväksianto työnjaon mukaan vastuuhenkilöille
	osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja ympäristön terveellisyttä ohjausryhmien puheenjohtajien, vastuuryhmäohjaajien ja rehtorin palaverissa	yhteiskeskustelu ohjausryhmittäin (ryhmäohjaustunnit vastuuryhmäohjaajan koordinoimana) ja ryhmäohjaajien puheenjohtajien palaverissa	kerran lukukaudessa puheenjohtajien, vastuuryhmäohjaajien ja rehtorin palaveri kerran jaksossa ryhmäohjaajan ja ryhmäohjausryhmän opiskelijoiden arviointipalaveri kerran jaksossa	
	HYRY	yhteiskeskustelu opiskelijakunnan hallituksen ja ryhmien puheenjohtajien, tutorien ja arviointikyselyjen palautteen pohjalta		
Tasa-arvolaki 5a §, Yhdenvertaisuuslaki 6 §: tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen oppilaitoksessa	Opiskelijat Henkilökunta	ohjausryhmäkeskustelu vastuuryhmäohjaajan koordinoimana	kerran jaksossa	jatkotyöskentely opiskelijahuollon hyvinvointiryhmässä toimintakulttuurin kehittämiseksi
		Wilma-kysely tai vastaava nimettömänä	kerran vuodessa	
Lukiolaki 16, 27 §:t: opetussuunnitelman toteutuminen	Opiskelijat Huoltajat	Wilma-kysely suunnitteluryhmän toteuttamana	lukuvuosittain	opettajainkokouksessa (ml. veso) pohditaan kyselyjen tuloksia opetuksen kehittämiseksi opiskelijakunnan hallitus pohtii tulosten edellyttämiä toimenpiteitä
		opetusryhmittäin opettajan organisoimana	säännöllisesti lukuvuosittain oppiaineittain	

3 OPETUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1 Oppimiskäsitys

Opetussuunnitelman perusteet pohjautuvat oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen on seurausta opiskelijan aktiivisesta, tavoitteellisesta ja itseohjautuvasta toiminnasta. Oppimisprosessin aikana opiskelija tulkitsee, analysoi ja arvioi eri muodoissa esitettyä informaatiota, rakentaa uutta tietoa ja syventää siten osaamistaan aikaisempien kokemustensa ja tietojensa pohjalta. Ohjaus ja rakentava palaute vahvistavat itseluottamusta ja auttavat opiskelijaa kehittämään ajatteluaan ja työskentelemään tarkoituksenmukaisella tavalla.

Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa muiden opiskelijoiden, opettajien, asiantuntijoiden ja yhteisöjen kanssa erilaisissa ympäristöissä. Se on monimuotoista ja sidoksissa siihen toimintaan, tilanteeseen ja kulttuuriin, jossa se tapahtuu. Lukio-opinnoissa opiskelijoita ohjataan havaitsemaan käsitteiden, tiedonalojen ja osaamisen välisiä yhteyksiä sekä soveltamaan aiemmin oppimaansa muuttuvissa tilanteissa. Oppimisprosesseistaan tietoiset opiskelijat osaavat arvioida ja kehittää opiskelu- ja ajattelutaitojaan. Näin kehittyvät myös elinikäisen oppimisen edellyttämät taidot. Opintoihin liittyvät onnistumiset ja muut myönteiset kokemukset edistävät oppimista ja innostavat osaamisen kehittämiseen.

3.2 Opiskeluympäristöt ja -menetelmät

Lukion opiskeluympäristöjä ja -menetelmiä koskevien ratkaisujen lähtökohtana ovat oppimiskäsitys sekä opetukselle asetetut tavoitteet. Opiskeluympäristöjen ja -menetelmien valinnan ja kehittämisen perustana ovat myös opiskelijoiden edellytykset, kiinnostuksen kohteet, näkemykset ja yksilölliset tarpeet.

Koska oppiminen on monimuotoista ja sidoksissa aiemmin hankittuun osaamiseen, käytetään lukiossa monipuolisia opetus-, ohjaus- ja opiskelumenetelmiä. Menetelmien valinnassa otetaan huomioon eri oppiaineissa edellytetty käsitteellinen ja menetelmällinen osaaminen. Tutkimiseen, kokeilemiseen ja ongelmanratkaisuun perustuvat opiskelumenetelmät edistävät oppimaan oppimista ja kehittävät kriittistä ja luovaa ajattelua. Menetelmällisillä ratkaisuilla voidaan rakentaa kokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää osaamista.

Lukion opetus- ja opiskelumenetelmien tarkoituksena on edistää opiskelijoiden aktiivista työskentelyä ja yhteistyötaitojen kehittymistä. Opiskelijoita ohjataan suunnittelemaan opiskeluaan, arvioimaan toiminta- ja työskentelytaitojaan sekä ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan. Heitä ohjataan myös käyttämään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa. Lisäksi opiskelumenetelmien valinnassa ja työskentelyn ohjauksessa kiinnitetään huomiota sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen.

Merkitykselliset oppimiskokemukset sitouttavat ja innostavat opiskeluun. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia työskentelyyn, joka kytkee opiskeltavat tiedot ja taidot sekä heidän kokemuksiinsa että ympäristössä ja yhteiskunnassa esiintyviin

ilmiöihin. Opiskelijoita rohkaistaan ratkomaan avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä, havaitsemaan ongelmia sekä esittämään kysymyksiä ja etsimään vastauksia.

Lukiassa opiskelijat toimivat turvallisissa ja terveellisissä opiskeluympäristöissä. Tavoitteena on, että opiskeluympäristöt ovat monipuolisia ja että ne rikastuttavat opiskeluun liittyviä kokemuksia ja edistävät opiskelumotivaatiota. Opiskeluympäristöjen kehittämisellä tuetaan vuorovaikutusta ja yhdessä oppimista itsenäisen työskentelyn ohella. Opiskeluympäristöjä koskevista ratkaisuista otetaan huomioon, että oppimista tapahtuu mitä moninaisimmissa tilanteissa ja paikoissa. Rakennettuja tiloja ja luontoa hyödynnetään opiskelussa siten, että luova ajattelu ja tutkimiseen perustuva opiskelu on mahdollista. Opiskeluympäristöjä laajennetaan oppilaitoksen ulkopuolelle myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen. Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten, kirjastojen, liikunta- ja luontokeskusten, taide- ja kulttuurilaitosten, työelämän ja yritysten sekä muiden tahojen tarjoamia opiskeluympäristöjä hyödynnetään monin tavoin.

Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä eri muodossa esitetyn informaation hankintaan ja arviointiin sekä uuden tiedon tuottamiseen ja jakamiseen. Opiskelijat vastaavat itse henkilökohtaiseen opiskelukäyttöön tarkoitettujen työvälineiden, laitteiden ja materiaalien hankinnasta, ellei koulutuksen järjestäjä niitä tarjoa.

Opiskelijoiden yksilöllistä etenemistä, henkilökohtaisia oppimispolkuja ja verkko-opiskelutaitojen kehittymistä tuetaan tarjoamalla opiskelijoille mahdollisuuksia suorittaa opintoja myös etäopiskeluna. Etäopiskeluna suoritettu kurssi koostuu opettajan ohjaamasta itsenäisestä opiskelusta, ja siinä käytetään monipuolisesti tietoverkkoja sekä muuta tieto- ja viestintäteknologiaa. Etäopiskelussa pyritään käyttämään myös yhteisöllisiä työtapoja. Lukiokurssi voidaan järjestää myös monimuoto-opetuksena, jolloin verkossa tapahtuvan etäopetuksen ja -opiskelun lisäksi kurssi sisältää myös lähiopetusta ja -ohjausta.

Itsenäistä opiskelua järjestettäessä otetaan huomioon opiskelijan edellytykset suorittaa opintoja opetukseen osallistumatta sekä hänen ohjauksen ja tuen tarpeensa.

Opiskeluympäristöt ja –menetelmät Porin lukioiden

Lukion opiskeluympäristöjä ja -menetelmiä koskevien ratkaisujen lähtökohtana ovat oppimiskäsitys sekä opetukselle asetetut tavoitteet. Opiskeluympäristöjen ja -menetelmien valinnan ja kehittämisen perustana ovat myös opiskelijoiden edellytykset, kiinnostuksen kohteet, näkemykset ja yksilölliset tarpeet.

Koska oppiminen on monimuotoista ja sidoksissa aiemmin hankittuun osaamiseen, käytetään lukiassa monipuolisia opetus-, ohjaus- ja opiskelumenetelmiä. Menetelmien valinnassa otetaan huomioon eri oppiaineissa edellytetty käsitteellinen ja menetelmällinen osaaminen. Tutkimiseen, kokeilemiseen ja ongelmanratkaisuun perustuvat opiskelumenetelmät edistävät oppimaan oppimista ja kehittävät kriittistä ja luovaa ajattelua. Menetelmällisillä ratkaisuilla voidaan rakentaa kokonaisuuksien hallintaa ja oppiainerajat ylittävää osaamista.

Porissa monimuotoinen oppiminen huomioidaan vuosittaisissa työsuunnitelmissa. Opetuksessa monimuotoisuutta toteutetaan myönnettyjen resurssien puitteissa. Eri oppiaineita rohkaistaan yhteistyöhön ja tutkivien ja monitieteisten opetusmenetelmien käyttöön.

Oppimistuloksia tarkastellaan monipuolisesti ja säännöllisesti ja uusien menetelmien hyödyllisyyttä arvioidaan ennen niiden vakiinnuttamista käyttöön.

Lukion opetus- ja opiskelumenetelmien tarkoituksena on edistää opiskelijoiden aktiivista työskentelyä ja yhteistyötaitojen kehittymistä. Opiskelijoita ohjataan suunnittelemaan opiskeluaan, arvioimaan toiminta- ja työskentelytaitojaan sekä ottamaan vastuuta omasta oppimisestaan. Heitä ohjataan myös käyttämään monipuolisesti tieto- ja viestintäteknologiaa. Lisäksi opiskelumenetelmien valinnassa ja työskentelyn ohjauksessa kiinnitetään huomiota sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen.

Merkitykselliset oppimiskokemukset sitouttavat ja innostavat opiskeluun. Opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia työskentelyyn, joka kytkee opiskeltavat tiedot ja taidot sekä heidän kokemuksiinsa että ympäristössä ja yhteiskunnassa esiintyviin ilmiöihin. Opiskelijoita rohkaistaan ratkomaan avoimia ja riittävän haastavia tehtäviä, havaitsemaan ongelmia sekä esittämään kysymyksiä ja etsimään vastauksia.

Lukiossa opiskelijat toimivat turvallisissa ja terveellisissä opiskeluympäristöissä. Tavoitteena on, että opiskeluympäristöt ovat monipuolisia ja että ne rikastuttavat opiskeluun liittyviä kokemuksia ja edistävät opiskelumotivaatiota. Opiskeluympäristöjen kehittämisellä tuetaan vuorovaikutusta ja yhdessä oppimista itsenäisen työskentelyn ohella. Opiskeluympäristöjä koskevissa ratkaisuissa otetaan huomioon, että oppimista tapahtuu mitä moninaisimmissa tilanteissa ja paikoissa. Rakennettuja tiloja ja luontoa hyödynnetään opiskelussa siten, että luova ajattelu ja tutkimiseen perustuva opiskelu on mahdollista. Opiskeluympäristöjä laajennetaan oppilaitoksen ulkopuolelle myös tieto- ja viestintäteknologiaa käyttäen. Yliopistojen, ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten, kirjastojen, liikunta- ja luontokeskusten, taide- ja kulttuurilaitosten, työelämän ja yritysten sekä muiden tahojen tarjoamia opiskeluympäristöjä hyödynnetään monin tavoin.

Yhteistyömahdollisuuksia helpottaa lukioiden keskeinen sijainti kaupungissa. Porilaisten lukioiden luontevia yhteistyökumppaneita ovat toiseen asteen ammatilliset oppilaitokset ja lukiot, Satakunnan ammattikorkeakoulu, Porin yliopistokeskus, paikalliset museot, yritykset, virastot, seurakunnat ja järjestöt. Myös kirjastot ja teatterit ovat osa oppilaitosten opiskelu- ja oppimisympäristöä.

Myös maakunnasta löytyy erinomaisia yhteistyömahdollisuuksia, esimerkiksi Olkiluodon ydinvoimala, Niinisalon ja Säskylän varuskunnat ja Harjavallan teollisuuspuisto.

Satakunnan monipuoliset luontokohteet, esimerkiksi Yyteri tai Kokemäenjoen suistoalue, sekä alueen kulttuurikohteet, kuten vanhat teollisuusalueet tai Reposaaren luonto kulttuuriympäristö, tarjoavat mielenkiintoisia oppimiskohteita eri oppiaineille.

Opiskelijoille kehitetään ja heitä ohjataan kehittämään työtiloja, joissa opiskelijat voivat omaehtoisesti kehittää osaamistaan luovasti, kokeilevan oppimisen keinoin.

Ulkomaalaisiin kumppaneihin, kuten erilaisiin ystävyyskouluihin, olevia suhteita pidetään aktiivisesti yllä. Tulevaisuudessa yhteistyö ulkomaalaisten yhteistyökumppaneiden kanssa tiivistyy tietotekniikan suomien mahdollisuuksien myötä.

Opiskelijoita ohjataan hyödyntämään digitaalisia opiskeluympäristöjä, oppimateriaaleja ja työvälineitä eri muodossa esitetyn informaation hankintaan ja arviointiin sekä uuden tiedon tuottamiseen ja jakamiseen. Opiskelijat vastaavat itse henkilökohtaiseen opiskelukäyttöön tarkoitettujen työvälineiden, laitteiden ja materiaalien hankinnasta, ellei koulutuksen järjestäjä niitä tarjoa.

Opiskelijoita kannustetaan laajentamaan sivistystään osallistumalla muiden oppilaitosten järjestämään etäopetukseen.

Opiskelijoiden yksilöllistä etenemistä, henkilökohtaisia oppimispolkuja ja verkko-opiskelutaitojen kehittymistä tuetaan tarjoamalla opiskelijoille mahdollisuuksia suorittaa opintoja myös etäopiskeluna. Etäopiskeluna suoritettu kurssi koostuu opettajan ohjaamasta itsenäisestä opiskelusta, ja siinä käytetään monipuolisesti tietoverkkoja sekä muuta tieto- ja viestintäteknologiaa. Etäopiskelussa pyritään käyttämään myös yhteisöllisiä työtapoja. Lukiokurssi voidaan järjestää myös monimuoto-opetuksena, jolloin verkossa tapahtuvan etäopetuksen ja -opiskelun lisäksi kurssi sisältää myös lähiopetusta ja -ohjausta.

Itsenäistä opiskelua järjestettäessä otetaan huomioon opiskelijan edellytykset suorittaa opintoja opetukseen osallistumatta sekä hänen ohjauksen ja tuen tarpeensa.

TVT-suunnitelma

Porin lukioiden tieto- ja viestintäteknologian opetuskäytön suunnitelma

YLEISTÄ

Porin lukioiden pyrkimyksenä on tukea sekä opiskelijoiden että opettajien myönteistä suhtautumista tieto- ja viestintäteknologiaan. Opiskelijalla tulee lukiosta valmistuttuaan olla riittävät tiedot ja taidot, joita jatko-opiskelussa ja myöhemmin työelämässä tarvitaan. Tieto- ja viestintäteknologian nopean kehityksen takia opetuksessa tavoitellaan positiivista asennetta uusien asioiden oppimiseen ja kykyä itsenäiseen opiskeluun. Joka kurssilla TVT:tä ja mediaa käytetään jatkuvasti ja oppiaineelle luontaisella tavalla.

Kaikissa lukioissa tulee olla ajanmukainen ja opiskeluun soveltuva tieto- ja viestintätekninen varustus ja oppimisympäristöt, jotta opetuksessa ja oppimisessa voidaan hyödyntää sähköisten oppimateriaalien laajaa kirjoa ja teknologian tarjoamia mahdollisuuksia.

Tulevaisuudessa Porin lukiot ovat yhteisöjä, joissa ennakkoluulottomasti luodaan ja kokeillaan uusia ideoita, otetaan käyttöön uusia laitteita ja seurataan maailman

kehitystä eturintamassa. Tästä syystä lukioden tieto- ja viestintäteknologian opetuskäytön suunnitelmaa tulee tarkastella kriittisesti riittävän usein ja osana kaupungin Sivistyskeskuksen strategiatyötä.

LAITTEET, OHJELMISTOT, YMPÄRISTÖT JA NIIDEN KÄYTTÖ

Syksyllä 2016 aloitettava uuden opetussuunnitelman mukainen opetus perustuu siihen, että jokaisella lukiolaisella on käytössään henkilökohtainen tietokone. Opiskelija hankkii itse oman, koulun suositusten mukaisen tietokoneensa.

Opettajien ja koulujen laitteiden hankintaa linjaavat Sivistyskeskuksen strategiatyöryhmän päätökset.

Porin kaupungin sivistyskeskuksella on käytössään tietyt sähköiset oppimisympäristöt. Kukin oppiaine valitsee tarpeittensa mukaisesti käyttöönsä kaupungin tarjoamia tai muita verkkopohjaisia opiskeluympäristöjä, kuten sosiaalisen median verkkopalveluja. Oppimisympäristöjä tulee kehittää huomioiden jatkuvasti muuttuvat vaatimukset ja mahdollisuudet.

Jokaisessa lukiossa on riittävän tehokkaat, kattavat ja toimivat verkkoyhteydet. Opetussuunnitelman mukainen oppiminen ja opettaminen ei ole mahdollista ilman verkkoyhteyttä. Samoja verkkoyhteyksiä voi vaivattomasti käyttää eri tarkoituksiin, kuten tuntityöskentelyyn tai sähköisten kurssikokeiden pitämiseen rajatussa verkossa. Opetuksessa huomioidaan sähköistyvän ylioppilaskokeen järjestelmät ja ohjelmistot. Koeviikon järjestelyissä pyritään siihen, että lukion aikana opiskelija saa riittävästi harjoitusta sähköisistä kokeista.

OSAAMINEN JA KOULUTUS

Opiskelijan tulee saada sähköisissä ylioppilaskirjoituksissa ja jatko-opinnoissa vaadittavat tekniset taidot. Opiskelijat ovat valmiita kokeilemaan uusia oppimisympäristöjä osana oppimistaan ja ymmärtävät taitojen kehittämisen olevan elinikäinen prosessi.

Tieto- ja viestintätaitoja harjoitellaan osana jokaisen oppiaineen opetusta. Tarjolla on myös koulukohtaisia tietotekniikan kursseja, joilla keskitytään TVT-taitojen vahvistamiseen.

Opettajien tietotaitoa pidetään yllä jatkuvalla koulutuksella ja hankkimalla opettajille opetuskäyttöön soveltuvia laitteistoja. Opettajien koulutuksessa toteutetaan Sivistyskeskuksen TVT-strategiatyön ohjausryhmän määrittelemiä linjauksia. Opettajien on mahdollista kouluttautua veso-koulutuspäivillä, kaupungin sisäisten ja ulkopuolisten toimijoiden tarjoamissa koulutuksissa sekä opettajien vertaistuen avulla. Vertaistuki, jonka näkyvin muoto on digituutorointi, täydentää muuta koulutusta.

SUUNTANA LOISTAVA TULEVAISUUS

Porin lukioissa seurataan teknologioiden kehitystä ja halutaan vastata ajan asettamiin haasteisiin ja tarjoamiin mahdollisuuksiin teknologiaa hyödyntäen ja ilmiöihin pureutuen. Lukiot eivät pelkää kokeilla uusia teknologioita, kuten 3D-tulostusta tai virtuaalitodellisuutta, vaikka ne ilmiöinä eivät jäisikään elämään kouluihin tai ympäröiväänkään yhteiskuntaan. Innokkaita opettajia tuetaan ja heidän opettamistaan tuetaan myös laitteistojen ja hankintojen kautta.

3.3 Toimintakulttuuri

Toimintakulttuuri on käytännön tulkinta lukion opetus- ja kasvatustehtävästä. Se tulee näkyväksi yhteisön kaikessa toiminnassa ja sen jäsenten tavassa kohdata toinen toisensa. Lukio on oma koulutusmuotonsa, ja jokaisella lukiolla on omanlaisensa toimintakulttuuri. Opetussuunnitelman eri osat konkretisoituvat toimintakulttuurissa. Toimintakulttuuri sisältää sekä tiedostettuja että tiedostamattomia tekijöitä, jotka heijastuvat oppilaitoksen toimintaan.

Opetussuunnitelman perusteet korostavat toimintakulttuuria, joka edistää kestäväää hyvinvointia ja osallisuutta sekä on avoin monimuotoiselle vuorovaikutukselle ja maailmassa tapahtuville muutoksille. Toimintakulttuuria kehitetään yhdessä lukion koko henkilöstön, opiskelijoiden, huoltajien ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Toimintakulttuurin kehittämisen ja arvioinnin periaatteet sekä mahdolliset paikalliset painotukset kuvataan opetussuunnitelmassa.

Opetussuunnitelman perusteiden lähtökohtana ovat seuraavat toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat teemat.

Oppiva yhteisö

Oppilaitos on oppiva yhteisö, joka edistää kaikkien jäsentensä oppimista ja haastaa tavoitteelliseen työskentelyyn. Sen rakentuminen edellyttää dialogisuutta ja pedagogista johtajuutta. Yhteisöllistä ja yksilöllistä oppimista vahvistavia käytäntöjä kehitetään suunnitelmallisesti. Jaksojen temaattinen toteutus voi luoda edellytyksiä opetuksen eheyttämiseksi. Toiminta on opiskelijälähtöistä, ja se vahvistaa opiskelijoiden omaa toimijuutta, kehitystä ja oppimista. Myönteinen asenne oppimiseen luo perustaa tulevaisuuden taidoille ja elinikäiselle oppimiselle. Oppiva yhteisö luo toimintatapoja vuorovaikutukselle niin oppilaitoksen sisällä kuin ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Tämä edellyttää yhteistyötä kotien, muiden oppilaitosten ja koulutusasteiden sekä työ- ja yritys-elämän kanssa. Digitalisaatio tuo mahdollisuuksia yhteisölliseen oppimiseen ja tiedon luomiseen sekä erilaisten opiskelu- ja tietoympäristöjen hyödyntämiseen. Opiskelijoita ohjataan toimimaan myös verkostoituneessa ja globalisoituneessa maailmassa.

Osallisuus ja yhteisöllisyys

Osallisuus ja demokraattinen toiminta luovat perustaa opiskelijoiden kasvulle aktiiviseen kansalaisuuteen. Koulutuksen järjestäjä edistää kaikkien opiskelijoiden osallisuutta ja luo heille monipuolisia mahdollisuuksia osallistua oppilaitoksen päätöksentekoon ja toimintatapojen kehittämiseen. Heitä rohkaistaan ilmaisemaan mielipiteensä, osallistumaan yhteisistä asioista päättämiseen sekä toimimaan vastuullisesti yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Opiskelijoita kannustetaan aktiivisuuteen ja osallistumiseen muun muassa opiskelijakunnan ja tutortoiminnan kautta. Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä rakentavia menettelytapoja kehitetään suunnitelmallisesti yhteisön ja yhteistyökumppaneiden välisessä vuorovaikutuksessa. Opetuksessa hyödynnetään yhteistoiminnallisuutta ja tuetaan ryhmän sosiaalisten suhteiden muotoutumista. Yhteisöllisten toimintatapojen ja ryhmänohjauksen merkitys korostuvat lukio-opintojen aloitusvaiheessa.

Hyvinvointi ja kestävä tulevaisuus

Oppivassa yhteisössä edistetään kestävää elämäntapaa ja hyvän tulevaisuuden edellytyksiä. Opiskelijoita rohkaistaan toimimaan oikeudenmukaisen ja kestäväen tulevaisuuden puolesta. Vastuullinen suhtautuminen ympäristöön heijastuu arjen valintoihin ja toimintatapoihin. Toimintatavat ja käytännöt tukevat opiskelijan ja yhteisön hyvinvointia sekä ilmapiirin kiireettömyyttä ja turvallisuutta. Yhteisön vuorovaikutuksessa korostuvat avoimuus, välittäminen ja keskinäinen arvostus. Nämä näkökulmat ulottuvat kaikkeen oppilaitoksen toimintaan ja ohjaavat jokaisen työskentelyä. Ohjaus ja opiskeluhoito ovat oppilaitoksessa yhteinen tehtävä. Opiskelijoilla on mahdollisuus saada säännösten mukaista ohjausta ja tukea ottaen huomioon heidän moninaisuutensa ja erityistarpeensa. Toiminnassa edistetään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Kiusaamista, häirintää, väkivaltaa, rasismia eikä syrjintää hyväksytään vaan niitä ennaltaehkäistään ja niihin puututaan. Opiskelijoita kannustetaan terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävään sekä liikunnalliseen elämäntapaan. Ruokailu on osa opiskelijoiden hyvinvointia edistävää toimintakulttuuria.

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Lukiossa arvostetaan kulttuurista ja kielellistä moninaisuutta. Eri kielet, uskonnot ja katsomukset elävät rinnakkain ja vuorovaikutuksessa keskenään. Yhteisö hyödyntää maan kulttuuriperintöä, kansallis- ja vähemmistökieliä sekä omaa ja ympäristön kulttuurista, kielellistä, uskonnollista ja katsomuksellista moninaisuutta. Yhteisössä ymmärretään kielten keskeinen merkitys oppimisessa ja vuorovaikutuksessa sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan sosiaalistumisessa. Jokaisella oppiaineella on tapansa käyttää kieltä, oma käsitteistönsä ja omat tekstikäytäntönsä, jotka avaavat samaan ilmiöön eri näkökulmia. Kielitietoisessa lukiossa kehitetään opiskelijan monikielistä osaamista, joka koostuu tieteenalojen kielistä, äidinkielen, niiden murteiden ja rekistereiden sekä muiden kielten eritasoisesta hallinnasta. Lukiossa jokainen opettaja on myös oppiaineensa kielen opettaja.

Porin Lyseon lukion toimintakulttuuri

Porin Lyseon lukiossa pyritään kaikessa toiminnassa luomaan ilmapiiri, jossa opiskelija kokee voivansa vaikuttaa monipuolisesti sekä omaan koulutyöhönsä että muihin häntä koskeviin asioihin koulussa. Opiskelija voi olla esimerkiksi mukana suunnittelemassa kurssikohtaisia työtapoja. Elämäntilanteiden vaihdellessa opinto-ohjaajat auttavat opiskelijaa löytämään itselleen tarkoituksenmukaisen tavan edetä opinnoissaan. Opiskelijoita rohkaistaan ottamaan kantaa ajankohtaisiin asioihin ja vaikuttamaan erilaisten kanavien kautta.

Yhteisöllisyyttä Porin Lyseon lukiossa edistävät esimerkiksi yhteiset retket ja matkat niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Yhteisten tapahtumien suunnittelu ja toteutus lisäävät yhteenkuuluvuuden tunnetta. Vuosittain toistuvien juhlien, vanhojentanssien ja penkinpainaisten lisäksi erilaiset teemapäivät ja vierailut kokoavat lukiomme väkeä yhteen. Opiskelijat otetaan mukaan tapahtumien ja matkojen suunnittelutyöhön.

Ryhmänohjaajat kuulevat opiskelijoita ryhmänohjauksissa, joita käytetään muuhunkin kuin ilmoitusasioihin. Ryhmänohjauksen käytänteitä monipuolistetaan yhdessä opiskelijoiden ja vastuuryhmänohjaajien kanssa, esim. kyselyillä. Ryhmänohjaus voi

sisältää myös pienryhmäohjausta. Ryhmänohjaaja voi konsultoida opiskelijahuollon henkilöstöä saatuaan luvan opiskelijalta, jotta hänen opiskelunsa edistyisi. Tiedonkulkuun kiinnitetään erityistä huomiota.

Vastuuryhmänohjaajien tehtävänkuvaava linkkinä ryhmänohjauksen ja hyvinvointityöryhmän välillä kehitetään yhdessä ryhmänohjauksen kanssa. Opiskelijakuntaa osallistetaan koulun kehittämistyöhön esimerkiksi valitsemalla edustajia yhteisiin työryhmiin. Opettajat ja opiskelijakunta voivat vieraillla toistensa kokouksissa, ja opiskelijoita rohkaistaan erilaisten yhteisten tapahtumien järjestämiseen. Opiskelijatutorit perehdyttävät uudet lukiolaiset osaksi Porin Lyseon lukion kulttuurua. Samalla tutorit rakentavat yhdessä muun opiskelijakuntatoiminnan kanssa lukion yhteishenkeä, jotta oma lukio olisi jokaiselle paras mahdollinen paikka olla ja opiskella.

Opiskelijakunta osallistetaan koulun kehittämistyöhön valitsemalla hallituksen edustajia työryhmiin. Työryhmien kautta tieto kulkee sekä opiskelijoilta opettajille että opettajilta opiskelijoille. Opettajainkokous pyytää opiskelijakunnalta lausuntoja sekä tarvittaessa hallituksen edustusta opettajainkokoukseen.

Opiskelijakunnan hallitusta rohkaistaan erilaisten yhteisten tapahtumien järjestämiseen. Hallitus kokoontuu säännöllisesti, mutta sen lisäksi jäsenillä on mahdollisuus viestittää kouluun liittyvistä asioista sekä toisilleen että ohjaaville opettajille myös sosiaalisessa mediassa.

Opiskelijatutorit puolestaan perehdyttävät uudet lukiolaiset osaksi Porin Lyseon lukion kulttuurua. Samalla tutorit rakentavat yhdessä muun opiskelijakuntatoiminnan kanssa lukion yhteishenkeä, jotta oma lukio olisi jokaiselle paras mahdollinen paikka olla ja opiskella.

Lyseolaisia kannustetaan vaalimaan omaa terveyttään ja yhteistä hyvinvointia sekä edistämään omalla myönteisellä ja toisia arvostavalla toiminnallaan sosiaalista vuorovaikutusta sekä turvallista ja välittävää ilmapiiriä.

Tietoisuutta kestävästä elämäntavasta ja kehityksestä pyritään tukemaan oppiaineissa, koulun toimintakulttuurissa ja mahdollisilla opintokäynneillä. Yhdessä pidämme arjen valinnoissa Lyseon viihtyisänä oppimis- ja työympäristönä, jossa kaikilla on hyvä olla.

Porin Lyseon lukiossa moninainen kulttuuriympäristö näkyy yhteisön toiminnassa ja sen jäsenten tavassa kohdata toinen toisensa tasavertaisina. Lukiossamme on opiskelijoita eri kieli- ja kulttuurialueilta, ja erilaiset taustat otetaan huomioon kouluympäristössä ja luokkatyöskentelyssä. Kulttuurien moninaisuus huomioidaan kurssisisällöissä, ja toteutuu mm. opintomatkoina, sekä ystävyyskoulutoiminnassa. Lisäksi lukiomme tekee yhteistyötä paikallisten monikulttuuritoimijoiden kanssa. Mahdollisuuksien mukaan osallistumme kansainvälisiin hankkeisiin.

Lukiossamme ymmärretään kielten keskeinen merkitys vuorovaikutuksessa ja oppimisessa sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan soisaalistumisessa. Jokaisella oppiaineella on kielenä, kieliympäristönsä, käsitteistönsä ja tekstikäytäntönsä. Lukiossamme opiskelijoita kannustetaan kehittämään monikielisyyttään, esim. eri tieteenalojen kielten osaamista, äidinkielen murteiden ja rekistereiden sekä vieraiden kielten eritasoista hallintaa.

Oppiva yhteisö

Oppilaitos on oppiva yhteisö, joka edistää kaikkien jäsentensä oppimista ja haastaa tavoitteelliseen työskentelyyn. Sen rakentuminen edellyttää dialogisuutta ja pedagogista johtajuutta. Yhteisöllistä ja yksilöllistä oppimista vahvistavia käytäntöjä kehitetään suunnitelmallisesti. Jaksojen temaattinen toteutus voi luoda edellytyksiä opetuksen eheyttämiseksi. Toiminta on opiskelijalähtöistä, ja se vahvistaa opiskelijoiden omaa toimivuutta, kehitystä ja oppimista. Myönteinen asenne oppimiseen luo perustaa tulevaisuuden taidoille ja elinikäiselle oppimiselle. Oppiva yhteisö luo toimintatapoja vuorovaikutukselle niin oppilaitoksen sisällä kuin ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Tämä edellyttää yhteistyötä kotien, muiden oppilaitosten ja koulutusasteiden sekä työ- ja yritys-elämän kanssa. Digitalisaatio tuo mahdollisuuksia yhteisölliseen oppimiseen ja tiedon luomiseen sekä erilaisten opiskelu- ja tietoympäristöjen hyödyntämiseen. Opiskelijoita ohjataan toimimaan myös verkostoituneessa ja globalisoituneessa maailmassa.

Osallisuus ja yhteisöllisyys

Osallisuus ja demokraattinen toiminta luovat perustaa opiskelijoiden kasvulle aktiiviseen kansalaisuuteen. Koulutuksen järjestäjä edistää kaikkien opiskelijoiden osallisuutta ja luo heille monipuolisia mahdollisuuksia osallistua oppilaitoksen päätöksentekoon ja toimintatapojen kehittämiseen. Heitä rohkaistaan ilmaisemaan mielipiteensä, osallistumaan yhteisistä asioista päättämiseen sekä toimimaan vastuullisesti yhteisöissä ja yhteiskunnassa. Opiskelijoita kannustetaan aktiivisuuteen ja osallistumiseen muun muassa opiskelijakunnan ja tutortoiminnan kautta. Osallisuutta ja yhteisöllisyyttä rakentavia menettelytapoja kehitetään suunnitelmallisesti yhteisön ja yhteistyökumppaneiden välisessä vuorovaikutuksessa. Opetuksessa hyödynnetään yhteistoiminnallisuutta ja tuetaan ryhmän sosiaalisten suhteiden muotoutumista. Yhteisöllisten toimintatapojen ja ryhmänohjauksen merkitys korostuvat lukio-opintojen aloitusvaiheessa.

3.4 Opintojen rakenne

Nuorille tarkoitettussa lukiokoulutuksessa lukion oppimäärä sisältää vähintään 75 kurssia. Lukio-opinnot muodostuvat lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen yleisistä valtakunnallisista tavoitteista ja tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen (942/2014) mukaisesti pakollisista, syventävistä ja soveltavista kursseista. Syventävät kurssit ovat opiskelijalle valinnaisia, pääasiassa oppiaineen pakollisiin kursseihin välittömästi liittyviä jatkokursseja. Valtakunnalliset syventävät kurssit ovat valtioneuvoston asetuksessa (942/2014) tarkoitettuja syventävinä opintoina tarjottavia kursseja, joihin Opetushallitus on laatinut opetussuunnitelman perusteet. Näitä kursseja opiskelijan on valittava opinto-ohjelmaansa vähintään kymmenen. Valtakunnallisten syventävien kurssien lisäksi lukiossa voi olla opetussuunnitelmassa määriteltyjä paikallisia syventäviä kursseja.

Soveltavat kurssit ovat menetelmäkursseja, saman tai muun koulutuksen järjestäjän tarjoamia ammatillisia opintoja, aineksia eri oppiaineista sisältäviä eheyttäviä kursseja tai muita lukion tehtävään soveltuvia opintoja. Soveltaviin kursseihin kuuluu valtakunnallisia soveltavia kursseja ja lukion opetussuunnitelmassa määriteltyjä

paikallisia soveltavia kursseja. Valtakunnallisia soveltavia kursseja ovat eri aineissa ja aineryhmissä suoritettavat koulutuksen järjestäjän tarjoamat valtakunnallisten opetussuunnitelman perusteiden mukaiset lukiodiplomit sekä ne taideopintokurssit, joille Opetushallitus on laatinut valtakunnalliset opetussuunnitelman perusteet näiden lukion opetussuunnitelman perusteiden luvussa Taiteiden väliset kurssit.

Kurssien suoritusjärjestyksestä päätetään lukion opetussuunnitelmassa

3.5 PORIN KOULUTOIMEN KIELIOHJELMA

KIELENOPETUKSEN LAAJUUDET OVAT SEURAAVAT:

A1 = ala-asteelta alkava yhteinen kieli

A2 = ala-asteelta alkava vapaaehtoinen kieli

B1 = yläasteelta alkava yhteinen toinen kotimainen kieli

B2 = yläasteelta alkava valinnainen kieli

B3 = lukiossa alkava valinnainen kieli

1. A1-kieli valitaan 3. luokalta alkaen.

Valittava kieli on englantia, ruotsi, saksa, ranska tai venäjä.

Koulu aloittaa valinnan mukaisesti A1-kielen opetuksen, jos kielivalintoja on koululla 15. Koulu voi aloittaa A1-kielen opetuksen jos lähikouluna toimivan yläasteen opetusryhmäkooksi muodostuu vähintään 20. Ratkaisun jälkimmäisessä tapauksessa tekee koulun rehtori opettajia kuultuaan.

Oppilas voi A1-kielivalinnan perusteella hakeutua myös muuhun kuin omaan lähikouluunsa. Tässä tapauksessa oppilaalle järjestetään koulukuljetus yleisellä kulkuneuvolla, jos koulumatka sitä muuten edellyttää.

2. A2-kieli valitaan 5. luokalta alkaen. ja sitä opetetaan sekä 5. että 6. luokalla 3 tuntia.

Valittava kieli on englantia, ranska, saksa, venäjä tai ruotsi.

Oppilaan 5. luokalla aloittama A2-kielen opiskelu jatkuu myös luokkien 7-9 ajan.

Koulu aloittaa valinnan mukaisesti A2-kielen opetuksen, jos kielivalintoja on koululla 15. Koulu voi aloittaa A2-kielen opetuksen jos lähikouluna toimivan yläasteen opetusryhmäkooksi muodostuu vähintään 20. Ratkaisun jälkimmäisessä tapauksessa tekee koulun rehtori opettajia kuultuaan.

A2-kielen opetusta voidaan järjestää koulujen yhteistyönä tai myös keskitetysti yhdessä Työväenopiston kanssa.

A2-kielen taso 6. luokan lopulla tulee olla sama kuin A1-kielen ja näin ollen myös A2-kielen opetus jatkuu A1-kielen tuntimäärän mukaisesti 2 – 3 – 3.

3. B1-kieli on 7 luokalta alkava kaikille opetettava ruotsin kieli.

Jos oppilas on valinnut A2-kielikseen ruotsin voidaan tällä oppimäärällä korvata B1-ruotsin opinnot.

4. B2-kieli on valinnainen kieli, jonka oppilas valitsee yläasteella koulun tarjoamien mahdollisuuksien mukaan. Tällöin jokaisessa koulussa on oppilaalla mahdollisuus valita yksi B2-kieli.

5. B3-kieli on lukiossa aloitettava valinnainen kieli

4 OPISKELIJAN OHJAUS JA TUKEMINEN

4.1 Kodin ja oppilaitoksen yhteistyö

Nuorten lukiokoulutuksessa tulee olla yhteistyössä kotien kanssa (lukiolaki 629/1998, 2 §). Yhteistyön lähtökohtana on avoin ja yhdenvertainen vuorovaikutus sekä keskinäinen kunnioitus. Yhteistyö tukee opiskelijan oppimisen edellytyksiä, tervettä kehitystä ja hyvinvointia. Sen tarkoituksena on edistää myös opiskelijoiden, huoltajien ja kotien osallisuutta sekä oppilaitosyhteisön yhteisöllisyyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta. Yhteistyö huoltajien ja kotien kanssa kuuluu lukion toimintakulttuuriin, ja se jatkuu opiskelijan koko lukio-opiskelun ajan.

Yhteistyö on monipuolista, ja sen toteuttamisen tapoja kehitetään suunnitelmallisesti. Lukiosta koulutusmuotona ja sen käytänteistä tiedotetaan huoltajia ja heitä kannustetaan osallistumaan toiminnan kehittämiseen ja yhteistyöhön. Opiskelijan työskentelyä ja opintojen edistymistä seurataan yhdessä opiskelijan kanssa ja niistä annetaan tietoa hänen huoltajilleen. Lisäksi opiskelijoille ja huoltajille annetaan tietoa ohjauksesta, opiskeluhuollosta sekä oppimisen ja opiskelun tuesta.

Opiskelijan yksilölliset edellytykset ja tarpeet ohjaavat yhteistyön toteutusta. Yhteistyössä otetaan huomioon aikuistuvan nuoren ja täysi-ikäisen opiskelijan itsenäisyys ja oma vastuullisuus. Yhteistyössä huomioidaan myös perheiden moninaisuus ja yksilöllisyys. Huoltajien osaamisen hyödyntäminen yhteistyössä vahvistaa toimintakulttuuria. Yhteistyö korostuu koulutuksen nivelvaiheissa, opintojen suunnittelussa ja huolenpidossa mahdollista tukea tarvitsevasta opiskelijasta.

Vastuu yhteistyön kehittämisestä, sen edellytysten ja toimintatapojen luomisesta on koulutuksen järjestäjällä. Koulutuksen järjestäjä päättää opetussuunnitelmassa kodin ja oppilaitoksen yhteistyön järjestämistavasta. Koulutuksen järjestäjän tulee määrääjain selvittää opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa näkemyksiä oppilaitoksen ja koulutuksen järjestäjän toiminnasta (lukiolaki 629/1998, 27 §). Opetussuunnitelma laaditaan kodin ja oppilaitoksen yhteistyötä koskevilta osiltaan yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten kanssa.

4.2 Ohjaus

Ohjaustoiminta muodostaa lukion toiminnassa kokonaisuuden, joka tukee opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja tulevaisuutta koskevia valintoja ja ratkaisuja. Ohjaustoiminta tukee opiskelijoiden hyvinvointia, kasvua ja kehitystä, tarjoaa aineksia itsetuntemuksen ja -ohjautuvuuden lisääntymiseen sekä kannustaa aktiiviseen kansalaisuuteen. Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja toimijuutta kehitetään ja pidetään yllä lukio-opintojen ajan. Ohjauksen avulla edistetään koulutuksen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäistään syrjäytymistä. Opiskelijoiden opintojen sujumista seurataan ja heidän opintojensa etenemistä tuetaan. Opiskelijoiden opiskelun ja hyvinvoinnin seuraamisesta ja tukemisesta huolehditaan yhteistyössä huoltajien ja opiskeluhuoltohenkilöstön kanssa.

Ohjaus on lukiokoulutuksen henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä. **Opinto-ohjaajalla** on päävastuu opinto-ohjauksen käytännön järjestämisestä sekä ohjauksen kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutuksesta. **Ryhmänohjaaja** toimii opiskelijaryhmänsä lähiohjaajana. Hän seuraa opiskelijoiden poissaoloja, **kurssikertymiä** ja yleistä jaksamista. Hän tapaa opiskelijoita ryhmänohjaustunneilla tai muina sovittuna aikoina, tiedottaa ajankohtaisista asioista, tarjoaa mahdollisuuden henkilökohtaisiin keskusteluihin ja ohjaa tarvittaessa opiskelijoita tukipalveluihin. Ryhmänohjaaja osallistuu lukiotulokkaiden ryhmäyttämisen prosessiin. Tarvittaessa hän on yhteydessä huoltajiin. **Vastuuryhmänohjaaja** toimii oman luokkatasonsa linkkinä hyvinvointiryhmään, osallistuu ryhmänohjaustuokioiden suunnitteluun ja järjestelyyn, kutsuu oman luokkatasonsa ryhmänohjaajia kokoon tarvittaessa, osallistuu koulutuksiin mahdollisuuksien mukaan ja koordinoi ryhmänohjaajien osallistumista juhlien, vanhempainiltojen, penkkarien ja vanhojentanssien järjestelyihin koulun käytäntöjen mukaan.

Aineenopettaja ohjaa opiskelijaa opettamansa aineen opiskelutaidoissa, auttaa häntä kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan ja tukee opiskelijoiden jatko-opintovalmiutta ja työelämäntuntemusta oman oppiaineensa osalta. Opiskelija on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva toimija. Jokaista opiskelijaa kunnioitetaan yksilönä, jolla on oikeus ohjaukseen. Ohjausta voidaan järjestää kurssimuotoisena opetuksena, henkilökohtaisena ja pienryhmäohjauksena, vertaisohjauksena sekä näiden yhdistelmänä.

Opiskelijan tulee saada lukio-opintojensa aikana ohjausta opiskelunsa ja valintojensa tueksi. Ohjauksen avulla opiskelija ymmärtää erilaisten lukioaikaisten valintojen vaikutuksen ura- ja jatko-opintomahdollisuuksiinsa. Opiskelijan opiskelutaidot sekä kyky arvioida taitojaan kehittyvät. Häntä tuetaan tunnistamaan vahvuutensa ja kehittymistarpeensa oppijana sekä käyttämään hänelle soveltuvia opiskelumenetelmiä. Opiskelijaa harjaannutetaan omien valintojen suunnitteluun ja tekemiseen sekä vastuuseen valinnoistaan. Tavoitteena on, että opiskelija sisäistää elinikäisen oppimisen merkityksen. Ohjauksessa käsitellään monipuolisesti ja ennakkoluulottomasti erilaisia jatko-opintoihin ja urasuunnitteluun liittyviä vaihtoehtoja opiskelijan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi sekä ohjataan opiskelijaa näihin liittyvässä tiedonhaussa. Opiskelijan lukio-opintojen etenemisen sekä jatko-opintoihin ja työelämään siirtymisen tueksi opiskelija laatii itselleen henkilökohtaisen suunnitelman, joka pitää sisällään opiskelusuunnitelman, ylioppilastutkintosuunnitelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman. Opiskelija päivittää suunnitelmiaan oppilaitoksen ohjaushenkilöstön tuella.

Ohjauksen merkitys korostuu koulutuksen nivel- ja siirtymävaiheissa. Oppilaitos antaa tietoa lukiokoulutuksesta perusopetuksen oppilaille, heidän huoltajilleen, opinto-ohjaajille ja opettajille sekä tarjoaa heille mahdollisuuksia tutustua opetukseen lukiossa. Lukio-opintonsa aloittavat opiskelijat perehdytetään oppilaitoksen toimintaan sekä opiskelun käytänteisiin. Opiskelijoille järjestetään lukioaikana mahdollisuuksia tutustua sekä työelämään että opiskeluun jatko-opiskelupaikoissa. Jatko-opintoihin siirtymiseen kiinnitetään huomiota lukio-opintojen loppuvaiheessa.

Porin lyseon lukion ohjaussuunnitelma

Ohjaustoiminnan kokonaisuuden tavoitteena on tukea opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa sekä kehittää hänen valmiuksiaan tehdä koulutusta ja tulevaisuutta koskevia valintoja ja ratkaisuja. Ohjauksen tavoitteena on myös edistää tasa-arvoa ja hyvinvointia sekä ehkäistä syrjäytymistä. Opiskelijan opintoja seurataan ja tuetaan yhteistyössä ryhmänohjaajien, opettajien, opiskeluhuoltohenkilöstön ja huoltajien kanssa. Ohjausta voidaan toteuttaa luokkaopetuksena, pienryhmä-, vertaistuki- tai henkilökohtaisena ohjauksena sekä opintomatkoina.

Opinto-ohjaajat

- ohjauksen kokonaisuuden suunnittelu ja päävastuu ohjauksen käytännön järjestämisestä
- uusien opiskelijoiden ohjaaminen lukio-opintoihin ja opiskelusuunnitelman tekemiseen
- opiskelijan lukio-opiskelun ohjaus ja etenemisen seuranta
- syrjäytymis- ja keskeyttämisvaarassa olevien ohjaus ja tukeminen
- opiskelijan ylioppilassuunnitelman suunnittelu ja ohjaus sekä opiskelusuunnitelman muutokset
- ohjaus opiskelijan jatko-opinto- ja urasuunnitelman tekemiseen sekä eri ohjaus-, neuvonta- ja tietopalveluiden käyttämiseen
- yo-infoihin osallistuminen
- yhteistyö rehtorin, ryhmänohjaajien ja aineenopettajien kanssa
- opiskeluhuoltotyöhön osallistuminen ja ohjauksellinen yhteistyö toisten oppilaitosten kanssa sekä yhteydet työelämään
- vaihto-opiskelijoiden ohjaaminen
- lukioesittelyt ja huoltajaillat

Rehtori / apulaisrehtori

- rehtorin ja apulaisrehtorin välinen tarkempi työnjako nähtävissä lukuvuositedotteessa
- kurssitarjottimen tekeminen ja opetusryhmien muodostaminen
- koeviikkojen aikataulutus ja järjestelyt, sähköisten kokeiden järjestelyt koeviikolla
- yo-infot
- yo-tutkinto-oikeuden saavuttamisen seuranta
- uusien opiskelijoiden vastaanotto
- lukioesittelyt ja huoltajaillat
- muualla suoritettut kurssit ja itsenäiset suoritukset
- lukion keskeyttävien seuranta

Ryhmänohjaajat

- ryhmänohjaustuokiot
- vastuu oman ohjausryhmän ohjaamisesta myös ryhmänohjaustuokioiden ulkopuolella, esim. osallistuminen lukiotulokkaiden, erityisesti oman ohjausryhmänsä ryhmäytymisprosessiin ja yksilökohtaisen ohjauksen antaminen sovitusti lukon käytänteiden mukaan

- oman ohjausryhmän opintojen ja kurssien etenemisen sekä poissaolojen seuranta
- ylioppilastutkinto-oikeuden saavuttamisen seuranta
- opiskeluhooltotyöhön osallistuminen
- yhteydenpito huoltajiin ja huoltajailtoihin osallistuminen
- oman ohjausryhmän vaihto-opiskelijoiden ohjaaminen
- Vastuuryhmänohjaaja koordinoi luokkatasonsa ryhmänohjaustuokioiden ym. koulun tapahtumien suunnittelua ja järjestelyä, kutsuu koolle luokkatasonsa muita ryhmänohjaajia ja toimii linkkinä lukion hyvinvointiryhmään.

Aineenopettaja

- poissaolojen seuranta
- itsenäisen suorituksen ohjaaminen ja vastaanottaminen
- oman oppiaineen opiskelun ja opiskelutaitojen ohjaaminen sekä sen jatko-opintoihin ohjaaminen
- vaihto-opiskelijoiden ohjaaminen
- ohjaus oman aineen opiskeluongelmissa, tukiovetusmahdollisuuden tarjoaminen
- osallistuminen ja oman oppiaineen näkökulman tuominen huoltajailtoihin ja infoihin
- osallistuminen yo-infoihin oman aineen osalta

Erityisopettaja

- opiskeluhooltotyöhön osallistuminen
- oppimisvaikeuksien kartoitus
- erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden ohjaus
- yo-kirjoituksiin liittyvät lukitestit ja -lausunnot

Koulusihteeri

- opintotukiasiat
- Wilma, Primus
- opiskelijatodistukset ja koulumatka-asiat

Terveydenhoitaja

- opiskelijoiden psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin seuranta
- hoitoon ja terapiaan ohjaus
- opiskeluhoolto

Lukiopsykologi

- keskustelut jaksamiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin liittyvissä asioissa kuten stressi, jännittäminen, mielialaoireet ja ahdistuneisuus
- jatkohoitotarpeen arviointi
- opiskeluhoolto

Lukiokuraattori

- ohjaus eri elämäntilanteisiin liittyvissä asioissa mm. motivaatio-ongelmat ja poissaolot, ristiriidat ihmissuhteissa, päihteidenkäyttöön, toimeentuloon ja asumiseen liittyvät kysymykset
- opiskeluhoito

Tutorit

- uusien opiskelijoiden vertaisohjaus
- ryhmäytymispäivän suunnittelu ja toteutus
- vaihto-opiskelijoiden neuvonta
- vanhempainillat ja lukioesittelyt

Lukio-opintoja esitellään peruskoululaisille ja heidän huoltajilleen tutustumiskäynneillä, lukioesittelyissä ja vanhempainilloissa. Lukiolaisille järjestetään mahdollisuuksia tutustua jatkokoulutusvaihtoehtoihin ja työelämään opintoretkinä. Toimimme yhteistyössä paikallisten yhteistyötahojen mm. Porin yliopistokeskuksen, SAMK:n, Diak:n, toisen asteen oppilaitosten ja alueen työnantajien kanssa.

Huoltajien kanssa tehtävään yhteistyöhön kuuluvat vuosittain huoltajaillat, joissa aiheina ovat mm. lukio-opiskelu, ylioppilastutkinto ja jatko-opinnot. Tarvittaessa yhteyttä otetaan myös henkilökohtaisesti.

4.3 Oppimisen ja opiskelun tuki

Oppimisen ja opiskelun tuen tarkoituksena on tukea opiskelijaa lukio-opintojen suorittamisessa. Tuki järjestetään ottaen huomioon opiskelijoiden erilaiset lähtökohdat, vahvuudet ja kehitystarpeet. Oppimisen ja opiskelun tukeminen merkitsee yhteisöllisiä ja opiskeluympäristöön liittyviä ratkaisuja sekä opiskelijoiden yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Keskeisiä asioita ovat oppimisen esteettömyys, oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisy ja varhainen tunnistaminen. Jokaisella opiskelijalla tulee olla mahdollisuus omista lähtökohdistaan käsin onnistua oppimisessa, kehittyä oppijana sekä kasvaa ja sivistyä ihmisenä. Huomiota kiinnitetään opiskelijan oppimisen valmiuksiin, oppimaan oppimisen taitojen kehittämiseen ja mahdollisuuteen ottaa vastuuta omasta opiskelustaan, sen suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista. Opiskelijoille ja huoltajille annetaan tietoa tuen saannin mahdollisuuksista [esim. vanhempainilloissa ja Wilma-tiedotteissa](#) ja huoltajia kannustetaan tukemaan osaltaan opiskelijan tavoitteellista oppimista.

[Opiskelun tuki on lukiodien hyvinvointiryhmien teemana säännöllisesti.](#)

Opiskelija voi olla tilapäisesti jäänyt jälkeen opinnoissaan, tai tuen tarve voi johtua esimerkiksi kielellisestä, matemaattisesta, motorisesta tai tarkkaavaisuuden häiriöstä. Se voi liittyä myös sosiaalisiin vaikeuksiin, mielenterveyden tai elämäntilanteen ongelmiin. Lähtökohtana tuen tarpeen arvioinnissa on yhteistyö ja vuorovaikutus opiskelijan ja mahdollisuuksien mukaan myös huoltajien kanssa. Tuen tarpeen tunnistaminen voi pohjautua perusopetuksesta perusopetuslain 40 §:n perusteella (628/1998, muutettu lailla 1288/2013) saatuun tietoon, opiskelijan omiin, opettajien tai muun henkilöstön havaintoihin tai erilaisiin arviointeihin. Tuen suunnittelu perustuu saatavilla olevaan tietoon opiskelijan tuen tarpeesta ja mahdollisesti aiemmin

annetusta tuesta. Tukitoimien suunnittelu ja toteuttaminen aloitetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Porin lukioissa tehdään NMI:n lukiseulonta kaikille ykkösluokkalaisille. Lukion erityisopettaja analysoi seulonnan tulokset ja haastattelee opiskelijat, joilla on mahdollisesti kielellisiä erityisvaikeuksia. Analysoinnin ja haastattelun jälkeen suunnitellaan tarpeelliset tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa. Jos aineenopettajat huomaavat opiskelijoiden oppimiseen liittyvää tuen tarvetta, he ohjaavat opiskelijat tukitoimien piiriin.

Oppimisen tueksi lukion kurssitarjottimessa on oppimisen ja opiskelutekniikan kurssi tukemassa opiskelijoita, jotka kokevat lukio-opiskelut ongelmallisina tai vaikeina.

Lukiossa käytössä olevia toimintatapoja, opetusjärjestelyjä ja opiskeluympäristöjä sekä niiden soveltuvuutta opiskelijalle tarkastellaan ja niihin pyritään löytämään opiskelijan opiskelua tukevia ratkaisuja. Opettaja suunnittelee tukitoimet yhdessä opiskelijan kanssa sekä yhteistyössä muiden mahdollisten asiantuntijoiden kanssa. Jokaisen opettajan tehtävänä on antaa kannustavaa palautetta ja ohjata tukea tarvitsevaa opiskelijaa siten, että hänen itseluottamuksensa, itsearviointitaitonsa ja oppimaan oppimisen taitonsa sekä kyky suunnitella tulevaisuuttaan vahvistuvat. Opiskelijan tarvetta erityisjärjestelyihin ylioppilastutkinnon kokeissa arvioidaan hänen lukioaikana tarvitsemansa ja saamansa tuen pohjalta. Häntä ohjataan tarvittavien lausuntojen hankkimisessa sekä sovitaan yhteistyöstä opiskelijan tarvitsemien erityisjärjestelyjen kokeilemiseksi ja harjoittelemiseksi.

Lukioiden erityisopettajan tehtävänä on olla mukana oppimisen tukitoimien suunnittelussa ja järjestelyissä sekä laatia mahdolliset lausunnot, mikäli opiskelijalle haetaan erityisjärjestelyjä ylioppilaskokeisiin.

Tukimuotoina voivat olla opetuksen eriyttäminen ja muut pedagogiset ratkaisut, kurssien valintamahdollisuuksien hyödyntäminen, monipuolinen opinto-ohjaus ja ryhmänohjaajan tuki. Oppimistilanteet ja kokeet pyritään järjestämään siten, että opiskelijan yksilölliset tarpeet otetaan huomioon. Lukiolain 13 §:n (629/1998, muutettu lailla 478/2003) mukaan opiskelijan opiskelu voidaan järjestää osittain toisin kuin lukiolaissa ja -asetuksessa säädetään ja lukion opetussuunnitelmassa määrätään. Tarvittavat tukitoimet ja tuki eri oppiaineissa voidaan sopia kirjattavaksi opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Opiskelijaa ohjataan tarvittaessa hakemaan lukiolain 29 §:n 2 momentin mukaisia palveluja. Oppimisen ja opiskelun tuen rinnalla opiskelija voi saada myös yksilökohtaista opiskeluhuoltoa.

Opetussuunnitelmassa määritellään, miten opiskelijoiden tukitoimien tarve arvioidaan ja miten tuki suunnitellaan ja järjestetään.

4.4 Opiskeluhuolto

Lukion opiskeluhuollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä opiskeluympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhuoltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhuoltona. [Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 2 ja 3 §.]

Lukion opiskeluhoollon kokonaisuuteen sisältyvät opiskeluhoolto sekä opiskeluhoollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut.

Opiskeluhoolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Opiskeluhoolto toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhoollissa huolehditaan kaikkien opiskelijoiden mahdollisuudesta osallistua opiskeluhoollon suunnitteluun ja kehittämiseen. Opiskeluhoolto on kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien ja opiskeluhoitopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu opiskeluyhteisön hyvinvoinnista on oppilaitoksen henkilökunnalla. [Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 ja 4 §, lukiolaki 629/1998, 27 § (1268/2013).]

Opiskeluhooltoryhmät monialaisessa yhteistyössä

Opiskeluhoollon monialaiseen yhteistyöhön kuuluvien opiskeluhooltoryhmien toiminta on osa opiskeluhoollon kokonaisuutta. Opiskeluhooltoryhmiä ovat 1) opiskeluhoollon ohjausryhmä, 2) oppilaitoskohtainen opiskeluhooltoryhmä sekä 3) tapauskohtaisesti koottava monialainen asiantuntijaryhmä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 14 §.)

Koulutuksen järjestäjä asettaa opiskeluhoollon ohjausryhmän ja oppilaitoskohtaisen opiskeluhooltoryhmän. Yksittäistä opiskelijaa koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Kaikki opiskeluhooltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa, että ryhmässä on mukana opetushenkilöstöä, opiskeluterveydenhuollon palveluja sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä. Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano.

Opiskeluhoollon ohjausryhmä vastaa koulutuksen järjestäjäkohtaisen opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Sille asetetut tehtävät voi hoitaa myös muu tehtävään soveltuva ryhmä. Ohjausryhmä voi olla kahden tai useamman koulutuksen järjestäjän yhteinen. Sama ryhmä voi olla useamman koulutusmuodon yhteinen.

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhooltoryhmän tehtävänä on vastata oppilaitoksen opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Koulutuksen järjestäjä ja opiskeluhoollon palveluja tuottavat tahot päättävät yhdessä sen kokoonpanosta sekä tehtäviin liittyvistä toimintatavoista. Opiskeluhooltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on oppilaitosyhteisön terveellisuuden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttaminen ja kehittäminen.

Monialainen asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen opiskelijan tai opiskelijaryhmän opiskeluhoollon tuen tarpeen selvittämiseksi ja palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoo se opetushenkilöstön tai opiskeluhoollon palvelujen edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Asiantuntijaryhmän tapauskohtainen kokoonpano perustuu yksilölliseen harkintaan, käsiteltävään asiaan ja siinä vaadittavaan

osaamiseen. Asiantuntijaryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan, tai, ellei hänellä poikkeuksellisesti ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella. Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Opiskelijan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua myös muita tarvittavia opiskeluhuollon yhteistyötahoja tai opiskelijan läheisiä (oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 19 §).

4.4.1 Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet: yhteisöllinen ja yksilöllinen opiskeluhuolto

Yhteisöllinen opiskeluhuolto

Opiskeluhuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä yhteisöllisenä opiskeluhuoltona. Opiskeluhuolto on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään opiskelijoiden osallisuutta, oppimista, hyvinvointia, terveyttä ja sosiaalista vastuullisuutta. Lisäksi edistetään ja seurataan opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä opiskeluympäristön terveellisyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4 §.)

Yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelun ja kehittämisen lähtökohtana on opiskelijan osallisuus, myönteinen vuorovaikutus sekä aikuistuvan nuoren itsenäistymisen tukeminen. Kaikilla opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus osallistua yhteisöllisen opiskeluhuollon toimintatapojen kehittämiseen ja mielipiteensä ilmaisemiseen opiskelijoita ja oppilaitosyhteisöä koskeissa asioissa [lukiolaki 27 § (muutettu lailla 1268/2013), oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 18 §]. Huoltajien mahdollisuutta osallistua yhteistyöhön tuetaan. Huoltajia kannustetaan osallistumaan yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämiseen ja oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin ja yhteistyön vahvistamiseen. Yhteistyötä tehdään myös kunnassa nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

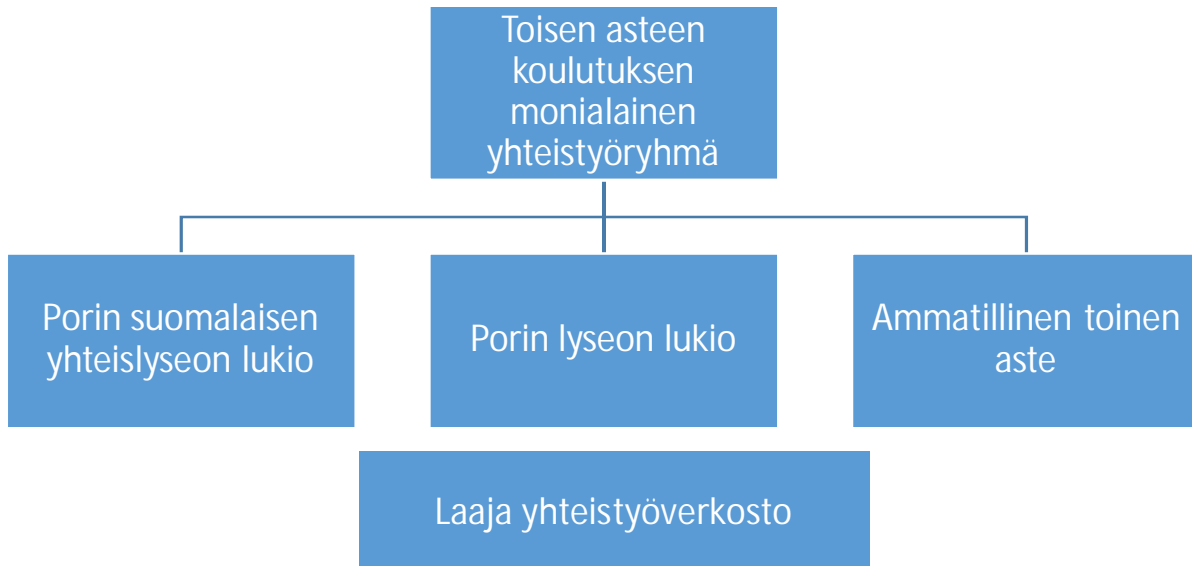
Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön [lukiolaki 21 § (muutettu lailla 1268/2013)]. Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on opiskelijoiden ja henkilökunnan turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa. Opiskelijoiden osallisuus opiskeluyhteisön turvallisuuden edistämiseksi tukee hyvinvointia ja tarkoituksenmukaista toimintaa turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen on osa oppilaitoksen toimintakulttuuria, ja se otetaan huomioon kaikessa oppilaitoksen toiminnassa.

Porin lukioiden opiskeluhuoltosuunnitelmalla on kiinteä yhteys Porin kaupungin Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan (liite 6).

Yhteisöllinen opiskeluhuolto ja koulukohtaiset hyvinvointiryhmät Porin lukioissa
Toisen asteen koulutuksen monialainen yhteistyö

Toisen asteen koulutuksen monialaisen yhteistyön tavoitteena on luoda alueellisten toimijoiden verkosto nuorten hyvinvointityön edistämiseksi ja koordinoimiseksi. Alueellinen verkosto mahdollistaa koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden osallistumisen lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen.

Porissa lukiot muodostavat yhdessä ammatillisen toisen asteen kanssa toisen asteen koulutuksen monialaisen hyvinvointiryhmän, joka kokoontuu kaksi kertaa lukuvuodessa. Puheenjohtajana toimii sivistysjohtajan määräämä henkilö.

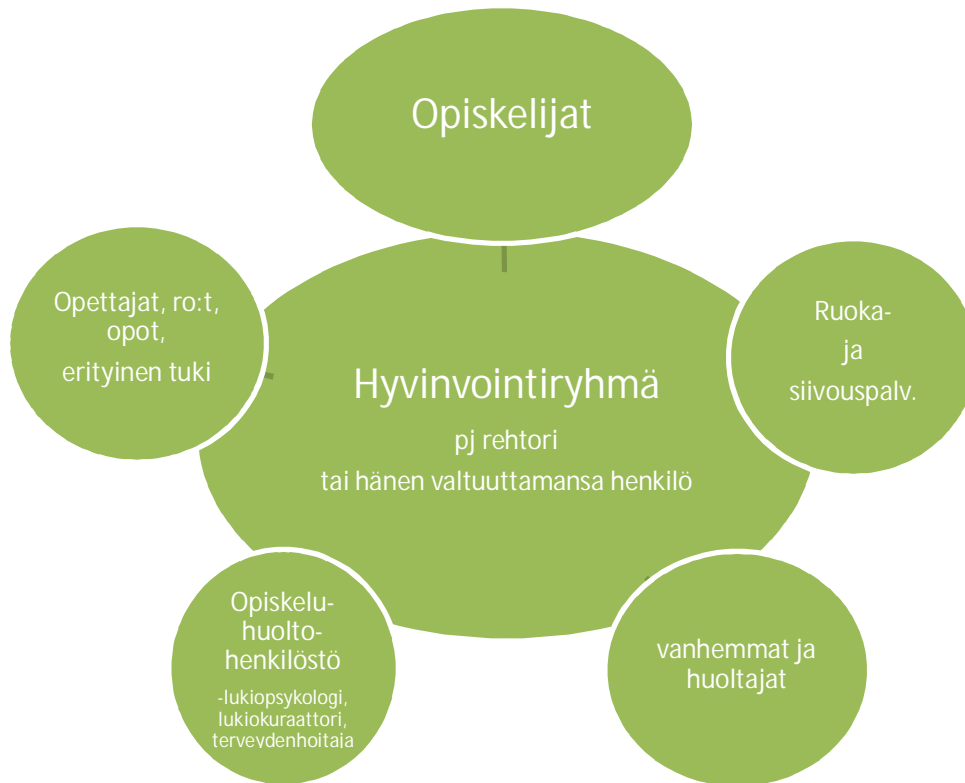
Yhteistyöryhmän laajassa yhteistyöverkostossa ovat mukana jokaisen koulutusyksikön rehtorin lisäksi ryhmänohjaajien, opinto-ohjaajien, opiskeluterveydenhoitajien ja opiskelijoiden edustus sekä koululääkäri, lukiokuraattori, lukiopsykologi, lukiodien erityisopettaja, nuorten vastaanottoryhmä, nuorisopsykiatrian poliklinikka, etsivä nuorisotyö ja lastensuojelu. Muita yhteistyötahoja ovat TE-toimisto, nuorisotyö, poliisi, Ankkuri, perheneuvola, perusopetus, varhaiskasvatus ja kolmannen sektorin toimijat (esim. seurakunta, MLL ja SPR) sekä mahdollisten hankkeiden edustajat.

Yhteistyöryhmä kutsuu koolle tärkeimmät yhteistyötahot kokoukseen kerran lukuvuoden aikana. Lisäksi voidaan tarvittaessa pitää yhteistyökokouksia joidenkin toimijoiden kesken.

Porin aikuislukio noudattaa tätä opiskeluhoollon suunnitelmaa soveltuvin osin ja on mukana tässä toisen asteen yhteistyöryhmässä.

Yhteisöllisessä opiskeluhoollotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään oppilaitosyhteisön ja opiskelijaryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan opiskeluympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Lähtökohtana on opiskelijan ja huoltajan osallisuus ja kuulluksi tuleminen. Toteuttamisessa otetaan huomioon sekä aikuistuvan nuoren itsenäisyyden tukeminen että huoltajien osallistuminen. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä otetaan huomioon yhteistyö myös Porin kaupungin muiden nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Yhteisöllisestä opiskeluhoollosta vastaa kussakin lukiossa lukuvuosittain työsuunnitelmassa määrättävä lukion hyvinvointiryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti ja jonka puheenjohtajana toimii rehtori tai hänen valtuuttamansa henkilö.

Ryhmän tehtäviin kuuluu opiskelijoiden oppimiseen ohjaamiseen ja opiskelun järjestämiseen liittyvien asioiden, pedagogisen tuen ja mahdollisten lukioaikaisten erityisjärjestelyjen suunnittelu ja toteutus. Hyvinvointiryhmässä **ei käsitellä yksittäisen opiskelijan asioita**. Ryhmä valitaan lukuvuodeksi kerrallaan. Tärkeä rooli ryhmässä on opiskelijoilla. Lukioiden erityisopettaja, lukiopsykologi ja lukiokuraattori ovat mahdollisuuksiensa mukaan mukana kokouksissa. Kokouksiin voidaan kutsua teemasta riippuen esim. ruoka- ja siivouspalvelun tai kouluterveydenhuollon edustajia.

Kokouksissa käsitellään hyvinvointiin, turvallisuuteen, pedagogiaan sekä opiskelujen järjestämisen liittyviä asioita. Ryhmä käsittelee myös lukion yleisiä asioita, kuten viihtyvyyttä, oppilaitosyhteisön jäsenten välistä vuorovaikutusta, informaation kulkua, opiskelijoiden osallisuutta ja heidän kuulemistaan, kiusaamis- ja päihdesuunnitelmien toteuttamista sekä oppilaitoksen ja kodin välistä yhteistyötä. Ryhmässä haetaan ratkaisuja myös ajankohtaisiin kysymyksiin. Ryhmän kokoonpano voi vaihdella käsiteltävien asioiden mukaan.

Yksilökohtainen opiskeluhuolto

Yksilökohtaisella opiskeluhuollolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskeluhuollon palveluja, joita ovat opiskeluterveydenhuollon palvelut, opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen yksilökohtainen opiskeluhuolto, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5 §.)

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tehtävänä on edistää hyvinvointia, terveyttä ja opiskelukykyä sekä tunnistaa näihin ja opiskelijan elämäntilanteeseen liittyviä yksilöllisiä tarpeita. Tavoitteena on myös varhaisessa vaiheessa ehkäistä ongelmia ja huolehtia tarvittavan tuen järjestämisestä.

Yksilökohtaista opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan kanssa ja hänen suostumuksellaan. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä itseään koskeissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa. Lähtökohtana on opiskelijaa arvostava, hänen mielipiteitään kuunteleva ja luottamusta rakentava vuorovaikutus sekä opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhoitoon liittyvissä kysymyksissä. Opiskelijalle ja hänen huoltajalleen annetaan tietoa yksittäisen opiskelijan oikeuksista opiskeluhoitossa sekä asioiden käsittelyyn liittyvistä lain edellyttämistä menettelytavoista ja tietojen käsittelystä. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 11 ja 18 §.)

Yksilökohtainen opiskeluhoito Porin lukioissa

Opiskeluhoitotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen opiskelijaan ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen. Opiskeluhoitoon palvelujen tulee olla helposti opiskelijoiden saatavilla ja ne on järjestettävä lain edellyttämässä määräjassa.

Opiskelijahuollon palvelut

Yksilökohtaisella opiskeluhoitolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia **opiskeluterveydenhuollon palveluja**, opiskeluhoitoon **psykologi- ja kuraattoripalveluja** sekä **yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista opiskeluhoitoa**.

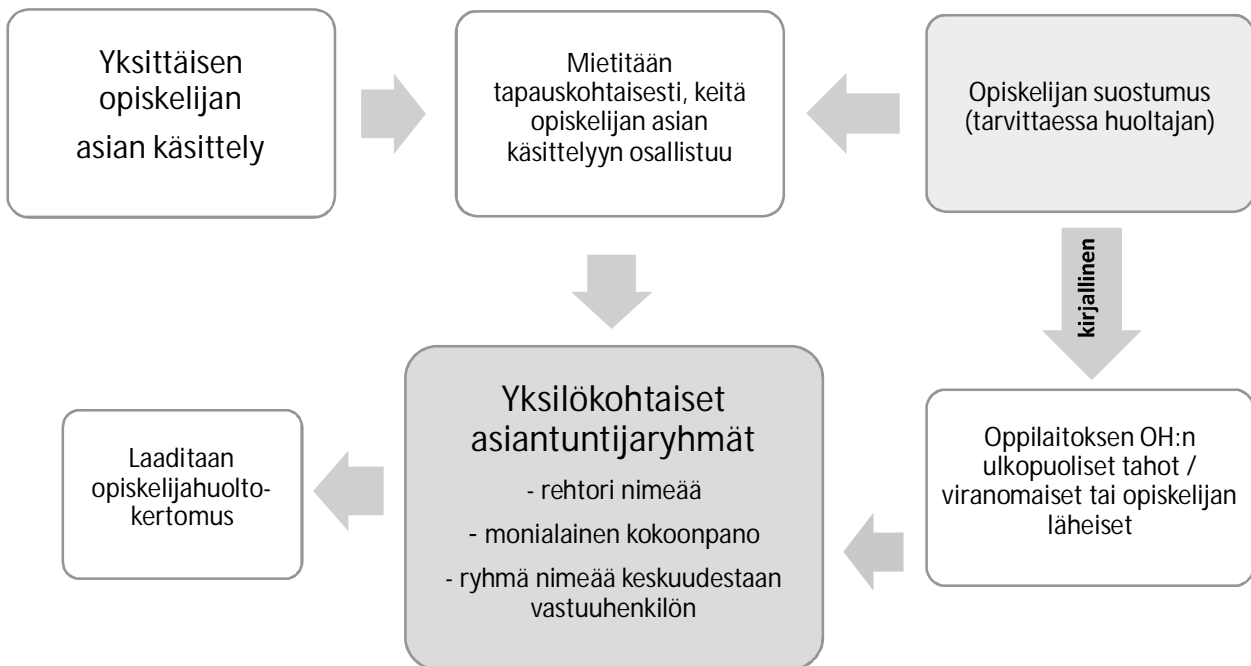
Kouluterveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista opiskeluhoitoa ja niistä tehtävät yhteenedot tuottavat tietoa myös yhteisöllisen opiskeluhoitoon toteuttamiseen.

Opiskelijan **on päästävä** lukiokuraattorin tai –psykologin vastaanotolle **viimeistään seitsemäntenä koulun työpäivänä ja kiireellisissä tapauksissa seuraavana työpäivänä**. Psykologi ja/tai kuraattori arvioi kiireellisyyden. Aikaraja ei koske psykologin tekemiä testejä. Opiskelija ja/tai huoltaja voi pyytää palveluja itse. Mikäli huoltajat kieltäytyvät välttämättömäksi katsotusta opiskelijahuoltotyöstä, voidaan tarvittaessa tehdä lastensuojeluilmoitus.

Lukiokuraattori toimii Porin kaupungin lukioissa. Useimmiten lukiokuraattorin luona käynnit ovat yksilötapaamisia, mutta tarvittaessa voidaan järjestää myös perhetapaamisia ja yhteistyöpalavereja. Yhteydenoton syynä voi olla esim. poissaolot, motivaatio-ongelmat, ristiriidat ihmissuhteissa, päihteidenkäyttö sekä toimeentuloon ja asumiseen liittyvät asiat. Lukiokuraattori kuuluu tarvittaessa lukion hyvinvointityöryhmään sekä osallistuu lukiolaisille järjestettyjen pienryhmien ohjaukseen.

Lukiopsykologin alueeseen kuuluvat Porin kaupungin lukiot ja yksityiset lukiot. Lukiopsykologille voi varata ajan psyykkiseen hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä. Näitä ovat esimerkiksi koulustressi, jännittäminen, ahdistuneisuus, mielialaoireet sekä elämäntilanteisiin liittyvät kriisit. Lukiopsykologin tapaamiset ovat pääasiassa yksilökeskusteluja, mutta tarpeen mukaan tehdään yhteistyötä vanhempien kanssa. Lisäksi lukiopsykologi vetää pienryhmiä vaihtuvista teemoista, antaa konsultaatiota opettajille ja toimii tarvittaessa osana lukion hyvinvointityöryhmää.

Yksittäistä opiskelijaa koskeva monialainen opiskeluhoolto Porin lukioissa

Yksittäisen opiskelijan asian käsittely tapahtuu **tapauskohtaisesti perustettavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä ("tapausryhmässä")**. Rehtori nimeää ryhmän kirjallisella päätöksellä, joka liitetään opiskeluhoitokertomukseen. Tapausryhmän koolle kutsumisen tarpeen tuo esiin henkilö, joka tuntee opiskelijan tilanteen tai joka on saanut tietoonsa asioita, joiden perusteella ryhmän perustaminen on tarpeellista. Koollekutsuja voi olla esim. ryhmänohjaaja, opinto-ohjaaja, aineenopettaja, lukiokuraattori, lukiopsykologi tai lukioiden erityisopettaja.

Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan **vastuuhenkilön**, jolle asian käsittely työtehtävien perusteella kuuluu.

Asian käsittelyyn ryhmässä sekä ryhmän kokoonpanoon on oltava **opiskelijan** tai, jollei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa **suostumus** (OHL 19 §). Ensimmäinen suostumus voidaan pyytää puhelimitse. Kirjallinen suostumus täytetään ensimmäisessä tapaamisessa (esim. OH-muistio). Kirjallinen suostumus pyydetään myös, jos ryhmään kutsutaan uusia jäseniä. Opiskelija voi pyytää asiantuntijaryhmän apua myös ilman vanhempien suostumusta.

Mikäli nuoren etu vaatii opiskeluhoillon toimia ja huoltajat kieltäytyvät välttämättömäksi katsotuista toimista, voidaan tarvittaessa tehdä **lastensuojeluilmoitus**.

Asiantuntijaryhmän tapaamisesta laaditaan **opiskeluhoitokertomus**, joka tehdään jatkuvaan muotoon ja joka etenee aikajärjestyksessä. Opiskeluhoitokertomukset muodostavat **opiskeluhoillon rekisterin**, jonka ylläpidosta vastaa opetuksen

järjestäjä, lukiossa rehtori. Kertomukset mapitetaan ja mappia säilytetään lukitussa kaapissa. Mapissa pitää olla maininta siitä, ketkä voivat katsoa tietoja salassapidon estämättä.

Yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskelijahuollosta vastaaville viranomaisille sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen OH:n järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä opiskelijan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjille opiskelijan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot (esim. sairaus). Tässä joudutaan käyttämään harkintaa. Aina pyritään hankkimaan opiskelijan tai huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen. Jos sivulliselle annetaan OH-kertomukseen kirjattuja tietoja, asiakirjaan merkitään tieto siitä, mitä tietoja, kenelle ja millä perusteella tietoja on annettu.

Siirryttäessä toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opetukseen tai koulutukseen, on pyydettävä opiskelijan tai tarvittaessa hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhoollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhoollon jatkuvuuden kannalta. Sen sijaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle tai lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjälle.

4.4.2 Opiskeluhoollon koulukohtaiset suunnitelmat

4.4.2.1 Porin lyseon lukion opiskeluhooltosuunnitelma

Lukion opiskeluhoollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön oppimista, terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia.

Opiskeluhooltotyö kuuluu kaikille lukiolaisten kanssa työskenteleville. Kullakin toimijalla on oma toimenkuvansa mutta kukin aikuinen toimii luonnollisesti tarpeen vaatiessa opiskelijan hyväksi tilanteen vaatimalla tavalla.

Lukion opiskeluhooltosuunnitelmaa on laadittu ja päivitetään yhteistyössä opiskelijoiden, opettajien, huoltajien ja opiskeluhooltohenkilökunnan kanssa. Suunnitelma on julkinen ja se on nähtävillä lukion sähköisten tiedotuskanavien välityksellä. Suunnitelmasta tiedotetaan oppilaitoksen sähköisten sivujen kautta, ryhmänohjaajan tuokioilla ja huoltajien tapaamisissa.

Opiskeluhoollon tarve kartoitetaan vuosittain huomioiden talossa oleva opiskelijamäärä. Tarpeen arvioimiseksi käytetään myös erilaisia kyselyitä, niin oppilaitoksen omaa sisäisiä kyselyitä kuin ulkopuolistenkin teettämiä kyselyitä kuten valtakunnallista kouluterveyskyselyä. Tarpeen määrittämisessä tehdään myös tiivistä yhteistyötä paikallisten viranomaisten kuten lastensuojelun, poliisin ja nuorisotyön kanssa. Lukion opiskeluhooltohenkilökunnan tilastot auttavat myös tarvekartoituksessa.

Opiskeluhooltoon osallistuvien henkilöstön edustajien tehtäviä kuvataan alla:

Aineenopettaja

Kurssien opiskelijoiden poissaolojen seuranta, oppimisen edistymisen seuranta, yhteydenpito ryhmänohjaajiin sekä opiskeluhuoltohenkilöstöön, aineen opiskelun ohjaus, aineen ylioppilaskirjoituksiin ohjaus, tukioetus, erityisjärjestelyihin vaadittavat lausunnot.

Ryhmänohjaaja

Poissaolojen, kurssikertymän ja opintomenestyksen seuranta sekä yhteydenpito huoltajiin, opinto-ohjaajaan ja opiskeluhuoltohenkilöstöön.

Opinto-ohjaaja

Opinto-ohjelmien seuranta, ylioppilastutkinnon suunnittelu ja ohjaus, jatko-opinto-ohjaus, yhteistyö opiskeluhuoltohenkilöstön ja ryhmänohjaajien kanssa

Vastuuryhmänohjaaja

Jokaisen ikäluokan ryhmänohjaajista yksi valitaan vastuuryhmänohjaajaksi, jonka tehtävä on toimia linkkinä hyvinvointiryhmän työskentelyn sekä käytännön ryhmänohjauksen välillä.

Erityisopettaja

Kielellisten erityisvaikeuksien kartoittaminen lukiseulonnoilla ensimmäisen lukuvuoden opiskelijoille, yksilöttestaukset ja niihin liittyvät lausunnot ja erityisjärjestelyt (yhteistyössä rehtorin ja opettajien kanssa) YTL:lle, oppimisen tukeen liittyvä oppimisen ja opiskelutekniikan kurssi.

Psykologi

Lukiopsykologi toimii lukiossa psyykkisen hyvinvoinnin tukena. Tavallisimpia yhteydenoton syitä ovat koulustressi, jännittäminen, ahdistuneisuus, mielialaoireet sekä elämäntilanteisiin liittyvät kriisit. Lukiopsykologin tapaamiset ovat pääasiassa yksilökeskusteluja, mutta tarpeen mukaan tehdään yhteistyötä vanhempien kanssa. Lisäksi lukiopsykologi vetää pienryhmiä vaihtuvista teemoista, antaa konsultaatiota opettajille ja toimii osana lukion hyvinvointityöryhmää.

Kuraattori

Lukiokuraattori toimii kaikissa Porin kaupungin lukioissa. Lukiokuraattori on tavattavissa jokaisessa lukiossa kahtena päivänä viikossa. Useimmiten lukiokuraattorin luona käynnit ovat yksilötapaamisia, mutta tarvittaessa voidaan järjestää myös perhetapaamisia ja yhteistyöpalavereja. Yhteydenoton syynä voi olla esim. poissaolot, motivaatio-ongelmat, ristiriidat ihmissuhteissa, päihteidenkäyttö sekä toimeentuloon ja asumiseen liittyviä asiat. Lukiokuraattori kuuluu lukion hyvinvointityöryhmään.

Terveydenhoitaja

Terveystarkastukset, koulutapaturmat, äkilliset sairastumiset koulupäivän aikana, linkki muihin terveystalouteihin esim. koululääkäri

Opiskeluhuoltohenkilöstö osallistuu vuosittain niin opettajien kuin opiskelijakunnankin hallituksen kokouksiin kuullakseen toimintaan kohdistuvia odotuksia sekä kehittääkseen toimintaansa yhteistyössä oppilaitoksen toimijoiden kanssa.

Yhteisöllinen opiskelijahuolto ja Hyvinvointityöryhmä (HYRY)

Yhteisöllisen opiskeluhuollon työtä suunnittelee ja kehittää lukiossa toimiva **hyvinvointiryhmä**, joka seuraa, arvioi ja kehittää kouluyhteisön hyvinvointia. Lukion hyvinvointiryhmä kokoontuu säännöllisesti. Hyvinvointiryhmään kuuluvat opiskeluhuoltohenkilöstö (kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja), opinto-ohjaaja/t, erityisopettaja, vastuuryhmänohjaajat, opiskelijoita ja rehtori sekä apulaisrehtori. Hyvinvointiryhmä voi kutsua mukaan myös muita tahoja esim. kouluruokailun, siivouksen, kiinteistönhoidon tai huoltajien edustajia. Kukin yhteisössä toimiva on vastuussa ympäristöstään ja sen kaikkien jäsenten hyvinvoinnista.

Hyvinvointityössä **opiskelijoiden osallisuus ja opettajien opiskelijatuntemus ovat avainasemassa**. Opiskelijoiden osallisuutta vahvistetaan heidän edustuksellaan Hyvinvointityöryhmässä. Oppilaskunnan edustajien ja lukion tutoreiden osuus hyvinvointityössä on merkittävä.

Opiskelijoiden osallisuuden kehittämisessä ryhmänohjaustuokiot ja henkilökohtaiset keskustelut ovat ensiarvoisen tärkeitä. Joka lukuvuosi opiskelija tapaa vähintään kerran henkilökohtaisesti jonkun oppilaitoksessa toimivan aikuisen. Jaksoittain ryhmänohjaajan tuokioilla pohditaan yhteisön hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä.

Opiskelija laatii **opinto-ohjaajan** avustamana itselleen opinto-ohjelman, jonka toteutumista valvoo **ryhmänohjaaja**. **Pedagogisen tuen** eri muodoista vastaavat ensisijaisesti aineenopettajat ja erityisopettaja. Pedagogisen tuen muotoja ovat mm. tukiopeutus, tukiryhmät ja henkilökohtainen opiskelun ohjaus ja osallistuminen oppimisen ja opiskelutekniikan kurssille.

Kukin **aineenopettaja** seuraa kurssilaistensa osallistumista opetukseen. Mikäli opiskelijalle kertyy useampi selvittämätön poissaolo, on kurssin opettaja yhteydessä sekä opiskelijaan että ryhmänohjaajaan poissaolojen syyn selvittämiseksi. Ryhmänohjaaja on yhteydessä alaikäisten osalta huoltajaan. Mikäli opiskelijan poissaolot jatkuvat, siirtyy asia **opiskeluhuoltohenkilöstölle** huoltajan ja/tai opiskelijan luvalla. Samalla tavalla puututaan myös opiskelijan mahdollisiin muihin ongelmiin esim. käyttäytymisen ongelmiin, ohjeiden huomiotta jättämiseen, opiskelumenestyksen heikkenemiseen, opiskelun laiminlyöntiin jne.

Ryhmänohjaajan tuokioilla käsitellään säännöllisesti kouluympäristön fyysiseen ja psyykkiseen hyvinvointiin liittyviä kysymyksiä. Tavoitteena on lisätä myös opiskelijoiden osallisuutta ja kykyä havainnoida toimintaympäristöään. Palaute saatetaan hyvinvointiryhmän tietoon. Hyvinvointiryhmä pohtii tarvittavia toimenpiteitä ja raportoi asioista kaikille toimijoille. Kunkin vuosiasteen ryhmänohjaajista yksi toimii vastuuryhmänohjaajajana, joka osallistuu myös hyvinvointityön suunnitteluun.

Oppilaitoksella on **turvallisuussuunnitelma**, joka sisältää erikseen **palo- ja pelastussuunnitelman, kriisisuunnitelman, suunnitelman kiusaamisen ehkäisemiseksi, järjestyssäännöt, hyvinvointisuunnitelman ja ohjeet uhkatilanteissa toimimiseksi**. Lisäksi oppilaitoksella on **tasa-arvosuunnitelma**.

Hyvinvointiryhmä päivittää suunnitelmia säännöllisesti ja huolehtii siitä että eri toimijat tuntevat turvallisuussuunnitelman sisällöt ja toimintatavat eri tilanteissa. Poistumisharjoitus tehdään vuosittain. Vuosittaisilla turvallisuuskävelyillä niin kiinteistönhuoltohenkilöstö, opetushenkilöstö kuin opiskelijatkin pohtivat opiskeluympäristön turvallisuutta, esteettömyyttä ja toiminnallisuutta ja antavat parannusehdotuksia.

Turvallisuussuunnitelma käsitellään henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa lukuvuoden alkaessa ja henkilökuntaa muistutetaan yhteistoimintapalavereissa eri toimintaohjeista. Oppilaitoksella on nimetty ensiapuvastaava.

Yksilökohtainen opiskeluhoito ja monialainen opiskeluhoito

Yksilökohtainen opiskeluhoito tarkoittaa yksilölle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja sekä opiskeluhoillon psykologi- ja kuraattoripalveluja.

Opiskeluhoillon kokonaistarve on tällä hetkellä psykologi- ja kuraattoripalveluiden osalta n. 2 päivää viikossa ja terveydenhoitajan osalta n. 2,5 päivää viikossa. Palveluita on saatavilla tarpeen mukaisesti ja palveluissa on joustoa niin että tarvittaessa palvelut ovat saatavilla kaikkina viikonpäivinä.

Opiskelijalle tarjotaan mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti kuraattorin tai psykologin kanssa viimeistään seitsemäntenä oppilaitoksen työpäivänä sen jälkeen kun opiskelija on sitä pyytänyt. Kiireellisessä tapauksessa keskustelumahdollisuus järjestetään viimeistään seuraavana työpäivänä.

Yksittäisen opiskelijan psykososiaalisen hyvinvoinnin ja opiskelujen edistymisen varmistamiseksi voidaan tapauskohtaisesti perustaa monialainen asiantuntijaryhmä ("Tapausryhmä"), jossa opiskelijan tilannetta voidaan opiskelijan itse läsnä ollessa arvioida laajemmassa asiantuntijatyhmässä, jonka koostumuksen opiskelija on hyväksynyt. Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoontumisesta laaditaan opiskeluhoitokertomus. Opiskeluhoitokertomuksen laatimisen käytänteet on kuvattu Porin lukioiden Opiskeluhoitosuunnitelman sivulla 12 ja kaavakkeet löytyvät sivulta 13-15.

Opiskeluhoito

Opiskeluhoillon yhteistyön järjestäminen opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Opiskeluhoillon suunnittelu-, kehittämis- ja arviointityötä tehdään yhdessä opiskelijoiden, opiskelijakunnan ja huoltajien kanssa esimerkiksi ryhmänohjauksissa ja vanhempainilloissa sekä opiskelijoille ja/tai huoltajille suunnattuihin kyselyihin vastaamalla.

Opiskelijoille ja huoltajille tiedotetaan opiskeluhoillon menettelytavoista, tietojen käsittelystä ja toimijoista eri yhteyksissä, esimerkiksi Wilman ja lukion www-sivujen välityksellä ja vanhempainilloissa. Opiskelijoille opiskeluhoillosta tiedotetaan myös ryhmänohjauksissa ja opinto-ohjauksessa.

Yksilökohtaisen monialaisen asiantuntijaryhmän koolle kutsumiseen pyydetään suostumus opiskelijalta. Tarvittaessa lupa yksilökohtaiseen opiskeluhoitoon pyydetään huoltajalta. Opiskelijaa kuullaan häntä koskevista asioista ja toimitaan opiskelijan kokonaisedun mukaisesti.

Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Toimintaa arvioidaan. Hyvinvointiryhmä arvioi itse toimintaansa sekä oppilaitoksen hyvinvoinnin tilaa. Arvioinnilla pyritään kehittämään ja uudistamaan toimintaa. Oppilaitosta remontoitaessa ja kunnostettaessa huomioidaan turvallisuus ja terveellisyys toiminnan ohella ensisijaisina tekijöinä. Kaikessa tulevassa kunnostustyössä parannetaan myös rakennuksen opiskeluympäristön esteettömyyttä.

Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttamisesta ja seurannasta vastaa lukion rehtori tukena lukion hyvinvointiryhmä. Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttamista suunnitellaan ja toteutumista arvioidaan hyvinvointiryhmän kokouksissa. Tietoa suunnitelman toteutumisesta kootaan kirjallisin kyselyin ja/tai keskusteluin. Seurantatietoja hyödynnetään opiskeluhoitotyön kehittämisessä. Seurantatietojen keskeisistä tuloksista annetaan tietoa opiskelijoille ja koulun henkilökunnalle, harkinnan mukaan myös huoltajille ja/tai muille yhteistyötahoille.

4.5 Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelyistä

Lukiolain 21 §:n (629/1998, muutettu lailla 1268/2013) mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Lukioyhteisön yhteistyö ja erilaiset pedagogiset ratkaisut luovat edellytyksiä hyvän työrauhan rakentumiselle. Lukiokoulutuksen järjestäjällä on oikeus käyttää myös lukiolain mukaisia kurinpitokeinoja.

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista Porin lukioissa.

Menettelytavat rike- ja häiriötilanteissa, asioiden selvittämisvastuut, työnjako sekä kuulemis- ja kirjaamismenettelyt

Kurinpidollisilla toimenpiteillä pyritään turvaamaan opiskelijoiden oikeus turvalliseen oppimisympäristöön sekä henkilöstön oikeus työturvallisuuteen. Käytettäessä kurinpitokeinoja on toimittava **tasapuolisesti, johdonmukaisesti, asiallisesti ja puolueettomasti sekä syrjinnän kieltoa noudattaen**. Kurinpitokeinojen käytöllä pitää pyrkiä yksinomaan **turvallisuuden ylläpitämiseen**. Keinojen käytön tulee perustua asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. **Opiskelijoiden oikeuksia tai etuja ei saa rajoittaa enempää kuin haitan tai vaaran poistaminen edellyttää**. Lain mukaisia toimivaltuuksia ei saa käyttää muuhun kuin säännöksestä ilmenevään ja siinä hyväksytyyn tarkoitukseen. Turvaamistoimien käyttäminen esimerkiksi rangaistuksena on siten kiellettyä.

Häiritsevä käytös, vilppi, järjestyssääntöjen rikkominen

Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi.

- **Oppilaitoksesta erottamisesta päättää kasvatus- ja opetuslautakunta. Päätös valitusosoituksineen annetaan tiedoksi opiskelijalle ja hänen huoltajalleen todisteellisesti kirjallisesti.**
- **Kirjallisen varoituksen antamisesta päättää lukion rehtori. Päätös valitusosoituksineen annetaan tiedoksi opiskelijalle ja hänen huoltajalleen todisteellisesti kirjallisesti.**
- Ennen opiskelijan erottamista tai kirjallisen varoituksen **antamista opiskelijaa sekä alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajaa on kuultava.** Kuulemisesta laaditaan pöytäkirja. Päätöksen perusteena oleva teko on yksilöitävä, ja päätöksen perusteista on hankittava selvitys.
- Opiskelijan määräaikaista erottamista koskeva päätös voidaan panna täytäntöön siitä tehdystä valituksesta huolimatta, ellei koulutuksen järjestäjä tai hallinto-oikeus toisin pääte. Päätöksen täytäntöönpanosta lainvoimaa vailla olevana ja täytäntöönpanon alkamisen ajankohdasta on päätettävä samalla kun määräaikaisesta erottamisesta tai asuntolasta erottamisesta päätetään.

Opettaja voi lukiolain 26 §:n ja lukioasetuksen 12 §:n nojalla **määrätä** opetusta häiritsevän opiskelijan **poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi** luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta. **Opettaja kirjaa luokasta poistamisen Wilmaan tiedoksi huoltajalle.**

- Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan lukiolain 26 §:n nojalla **evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi**, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi. Opetuksen evää enintään kolmeksi päiväksi lukioasetuksen (561/2003) nojalla rehtori. **Rehtori kirjaa opetuksen epäämisen Wilmaan. Päätös saatetaan opiskelijan ja huoltajien tietoon myös kirjattuna kirjeenä.**

Rehtorilla ja opettajalla on oikeus poistaa luokkahuoneesta tai muusta opetustilasta taikka koulun tilaisuudesta **opiskelija**, joka ei **noudata** lukiolain 26 §:n 2 momentissa tarkoitettua **poistumismääräystä**. Rehtorilla ja opettajalla on myös oikeus poistaa oppilaitoksen alueelta opiskelija, joka ei poistu saatuaan tiedon 26 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua opetuksen epäamisestä.

- **Jos poistettava opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä välttää poistamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää** sellaisia opiskelijan poistamiseksi **tarpeellisia voimakeinoja, joita voidaan pitää puolustettavina** opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen **kokonaisarviointi** huomioon ottaen.
- Rehtori ja opettaja voivat tässä tarkoitetuissa tilanteissa toimia yhdessä tai kumpikin erikseen. **Oppilaan poistamisessa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä.** Mikäli tilanteen kiireellisyys huomioiden on mahdollista rehtorin tai opettajan on syytä kutsua tilanteeseen toinen lukion henkilökuntaan kuuluva todistajaksi.
- Voimakeinojen käyttöön turvautuneen opettajan tai rehtorin tulee antaa kirjallinen selvitys tapahtuneesta opetuksen järjestäjälle.
- Opiskelijan poistamisesta opetuksesta, lukion muusta tilaisuudesta tai koulualueelta tulee ilmoittaa huoltajalle sekä tarvittaessa alle 18-vuotiaan opiskelijan osalta sosiaaliviranomaiselle.

Jos **opiskelija on tutkimuksen alaisena rikoksesta**, häneltä voidaan **tutkimuksen ajaksi pidättää oikeus opiskeluun**, jos se opiskelijan tekemäksi epäiltyyn rikokseen tai siihen liittyviin seikkoihin nähden on **perusteltua**.

- Sinä aikana, jolloin opiskelijaa vastaan on vireillä syyte yleisessä tuomioistuimessa, ei häntä vastaan samasta syystä saa aloittaa tai jatkaa kurinpitomenettelyä.
- Jos tuomioistuin on vapauttanut opiskelijan syyteestä, ei kurinpitomenettelyä saa aloittaa tai jatkaa samasta syystä muutoin kuin sellaisen menettelyn perusteella, jota ei ole katsottava rikokseksi, mutta josta voidaan rangaista kurinpidollisesti.
- Jos tuomioistuin on tuominnut opiskelijan rangaistukseen, ei hänelle saa samasta syystä määrätä kurinpitorangeistusta.
- Opiskelija saadaan kuitenkin erottaa määrääjäksi, jos se opiskelijan tekemän rikoksen tai siihen liittyvien seikkojen perusteella on perusteltua.
- **Opiskelusta pidättämisestä päättää kasvatus- ja opetuslautakunta.**
- Ennen opiskelijan pidättämistä opinnoista **opiskelijaa sekä alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajaa on kuultava.** Kuulemisesta laaditaan pöytäkirja.
- **Päätös opinnoista pidättämisestä valitusosoituksineen annetaan tiedoksi opiskelijalle ja hänen huoltajalleen kirjattuna kirjeenä.**

Vaaralliset esineet

Rehtorilla ja opettajalla on lukiolain 26 d §:n nojalla yhdessä tai erikseen oikeus työpäivän aikana ottaa **haltuunsa opiskelijalta esine tai aine**, jonka hallussapito on muussa **laissa kielletty** tai jolla voidaan **vaarantaa** omaa tai toisen **turvallisuutta** taikka joka erityisesti **soveltuu omaisuuden vahingoittamiseen** ja **jonka hallussapidolle ei ole hyväksyttävää syytä**.

- Ottaen huomioon lukiokoulutuksessa olevien opiskelijoiden iän ja kehitystason lukiokoulutuksessa ei kuitenkaan ole oikeutta ottaa haltuun opiskelijalta sellaisia esineitä tai aineita, joilla häiritään opetusta tai oppimista, vaan opetusta häiritsevä opiskelija voidaan lukiolain 26 ja 26 b §:n nojalla ohjata ulos luokasta.
- Jos haltuun otettavaa esinettä tai ainetta hallussaan pitävä **opiskelija koettaa vastarintaa tekemällä** välttää haltuun ottamisen, rehtorilla ja opettajalla on oikeus käyttää sellaisia esineen tai aineen haltuun ottamiseksi **välttämättömiä voimakeinoja**, joita voidaan pitää puolustettavina opiskelijan ikä ja tilanteen uhkaavuus tai vastarinnan vakavuus sekä tilanteen kokonaisarviointi huomioon ottaen.
- **Oikeus käyttää voimakeinoja koskee vain opiskelijan omaa tai muiden turvallisuutta vaarantavia esineitä tai aineita. Haltuunotossa ei saa käyttää voimankäyttövälineitä.**

Opettajan ja rehtorin oikeus tarkastaa opiskelijan tavarat

- **Opettajalla ja rehtorilla** on lukiolain 26 e §:n nojalla työpäivän aikana **oikeus tarkastaa opiskelijan mukana olevat tavarat**, opiskelijan hallinnassa olevat oppilaitoksen säilytystilat sekä **päällisin puolin hänen vaatteensa**, sellaisen **esineen tai aineen haltuun ottamiseksi, jolla voidaan vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta, jos on ilmeistä, että opiskelijan hallussa on tällaisia esineitä tai aineita ja opiskelija pyynnöstä huolimatta kieltäytyy niitä luovuttamasta tai ei luotettavasti osoita, ettei hänen hallussaan niitä ole.**
- Opiskelijalle tulee aina ensin varata mahdollisuus luovuttaa esine tai aine vapaaehtoisesti tai todistaa, että sellaista ei hänen hallussaan ole.
- Opiskelijalle tulee **ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy**.
- **Tarkastajan** tulee olla **opiskelijan kanssa samaa sukupuolta**. Tarkastuksessa tulee olla läsnä **tarkastajan lisäksi toinen täysi-ikäinen oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva**. **Opiskelijan pyynnöstä tarkastuksessa tulee olla läsnä hänen valitsemansa oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluva, jos tämä on saapuvilla**. Tästä tarkastuksen suorittamistavasta voidaan kuitenkin poiketa, jos se on asian kiireellinen luonne huomioon ottaen turvallisuuden kannalta ehdottoman välttämätöntä.

- Haltuun ottamiseen ja tarkastamiseen tarkoitetut **toimenpiteet** on toteutettava mahdollisimman **turvallisesti**.
- Toimenpiteillä **ei saa puuttua opiskelijan henkilökohtaiseen koskemattomuuteen ja yksityisyyteen enempää kuin on välttämätöntä opiskelurauhan ja turvallisuuden varmistamiseksi**. Esineiden ja aineiden haltuun ottamisessa ja opiskelijan tarkastamisessa on noudatettava olosuhteiden edellyttämää **hienotunteisuutta**.

Opiskelijalta haltuun otetut esineet ja aineet luovutetaan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tai, jos opiskelija on täysi-ikäinen, hänelle itselleen.

- Esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa **poliisille** tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, **jos opiskelijalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan**.
- Ennen luovuttamista esine tai aine tulee **säilyttää huolellisesti**.
- Esineiden ja aineiden luovutus tulee järjestää **mahdollisimman pian haltuunotosta**.
- Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.
- Opiskelijalle itselleen luovutettavat esineet ja aineet luovutetaan työpäivän päätyttyä.
- Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen tulee kirjata.

Kirjallinen selvitys voimakeinojen käytöstä

- **Voimakeinojen käyttöön turvautuneen** opettajan tai rehtorin tulee antaa ilman tarpeetonta viivytystä **kirjallinen selvitys** tapahtuneesta koulutuksen järjestäjälle.
- Opiskelijan tarkastaminen ja esineiden ja aineiden **haltuun ottaminen tulee kirjata**.
- Haltuun ottamisesta ja tarkastamisesta on ilmoitettava alaikäisen opiskelijan **huoltajille** mahdollisimman pian.
- Tähän suunnitelmaan **on liitetty sivistyskeskuksen lomakkeet** selvitysten antamista varten.

Ylioppilastutkinnon tutkintojärjestyksen rikkominen

- Laissa ylioppilastutkinnon järjestämisestä (26.8.2005/672) säädetään, että kokelas, joka syyllistyy vilpilliseen menettelyyn tai vilpin yritykseen taikka avustaa siinä tai muutoin törkeästi rikkoo järjestystä, menettää oikeutensa osallistua kokeisiin kyseisenä tutkintokertana.
- Kokeet, joihin kokelas on samalla tutkintokerralla ilmoittautunut, katsotaan hylätyiksi.
- Ennen seuraamuksen määräämistä kokelaalle on ilmoitettava, mistä teosta häntä epäillään, häntä on kuultava todistajan läsnä ollessa ja asiasta on hankittava muu tarpeellinen selvitys.
- Kuulemisesta laaditaan pöytäkirja.
- Päätöksen asiassa tekee lukion rehtori.
- Rehtorilla on oikeus saada poliisiviranomaiselta virka-apua asian selvittämiseksi.
- Kirjallinen päätös valitusosoituksineen annetaan todisteellisesti tiedoksi kokelaalle, jota se koskee.

Vahingonkorvausvelvollisuus

- Aiheuttamansa vahingon muun opiskelijan, koulutuksen järjestäjän tai henkilökuntaan kuuluvan tai sivullisen omaisuudelle opiskelija on velvollinen korvaamaan vahingonkorvauslain (412/1974) nojalla.
- Jos vahingon on aiheuttanut kahdeksatoista vuotta nuorempi, on hän velvollinen korvaamaan siitä määrän, joka hänen ikäänsä ja kehitystasoonsa, teon laatuun, vahingon aiheuttajan ja vahingon kärsineen varallisuusoloihin sekä muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi.

Periaatteet hallinnon yleisten oikeusturvaperiaatteiden noudattamiseen kurinpitokeinoja käytettäessä

Opiskelijalle annettavaa **varoitusta, määräaikaista erottamista ja opiskelusta pidättämistä koskevaan päätökseen** saa hakea muutosta **valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusaika on 14 vuorokautta** kirjallisen päätöksen tiedoksisaannista. Valitus käsitellään hallinto-oikeudessa kiireellisesti. Lukiolain 34 e §:n nojalla muuhun 26 §:n nojalla tehtyyn kuin varoitusta, määräaikaista erottamista, asuntolasta erottamista tai opiskeluoikeuden pidättämistä koskevaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Ylioppilastutkintolain 15 §:n nojalla päätökseen, jolla lukion rehtori on määrännyt 11 §:n 1 momentissa tarkoitetun **seuraamuksen vilpillisestä menettelystä tai muusta tutkintojärjestyksen rikkomisesta**, haetaan muutosta **valittamalla hallinto-**

oikeuteen. Päätös pannaan täytäntöön tehdystä valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomaisen kiellä täytäntöönpanoa. Valitus on tehtävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitukset tulee käsitellä kiireellisinä. Jos hallinto-oikeus tai korkein hallinto-oikeus kumooa rehtorin päätöksen, ilmoittautuminen niihin kokeisiin, joihin henkilö on jäänyt rehtorin päätöksen jälkeen osallistumatta, mitätöityy hakemuksetta ja koekohtaiset maksut palautetaan. Hallinto-oikeus tai korkein hallinto-oikeus voi valituksen hyväksyessään päättää, että kokelas saa aloittaa tutkinnon suorittamisen alusta.

Henkilökunnan osaamisen varmistaminen kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä

- Kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttöön perehdytään perehdyttämiskeskustelussa ja vuosittain turvallisuussuunnitelmaa kerrattaessa.

Kurinpitosuunnitelmasta, järjestyssäännöistä ja laissa säädetyistä kurinpitokeinoista tiedottaminen eri tahoille

- Kurinpitosuunnitelma, järjestyssäännöt ja laissa säädetyt kurinpitokeinot ovat nähtävillä lukiodien verkkosivuilla, ja ryhmänohjaaja perehdyttää uudet opiskelijat niihin lukio-opintojen alkaessa.

Yhteistyö eri viranomaistahojen ja huoltajien kanssa

- Ennen opiskelijan erottamista tai kirjallisen varoituksen antamista opiskelijaa sekä alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajaa on kuultava. Kuulemisesta laaditaan pöytäkirja.
- Opiskelijalta haltuun otetut esineet ja aineet luovutetaan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle tai, jos opiskelija on täysi-ikäinen, hänelle itselleen. Jos huoltaja ei kolmen kuukauden kuluessa haltuunottoa koskevasta ilmoituksesta nouda esinettä tai ainetta, se voidaan todisteellisesti hävittää. Esineiden ja aineiden luovuttaminen ja hävittäminen tulee kirjata.
- Alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajalle tiedotetaan Wilmassa opiskelijan luokasta poistamisesta ja opetuksen epäämisestä.
- Haltuun otetut esineet ja aineet tulee kuitenkin luovuttaa poliisille tai muulle laissa säädetylle viranomaiselle, jos opiskelijalla, tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla ei lain mukaan ole oikeutta pitää niitä hallussaan. Haltuun otetut huumausaineet, ampuma-aseet, aseiden osat, patruunat, ammuksiset ja kaasusumuttimet sekä räjähteet tulee luovuttaa poliisille välittömästi.
- Mikäli kurinpidollisten toimenpiteiden yhteydessä on ilmennyt, että lukion henkilökuntaan kuuluva on tehtävässään saanut tietää alaikäisestä opiskelijasta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat tekijät tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvittämistä, jokaisella lukion henkilökuntaan kuuluvalla on lastensuojelulakiin perustuva velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus kunnan sosiaaliviranomaiselle.

- **Koko henkilöstöllä** on myös lastensuojelulakiin perustuva **velvollisuus tehdä** salassapitosäännösten estämättä **ilmoitus poliisille** kun heillä on tehtävässään tietoon tulleiden seikkojen perusteella **syötä epäillä, että lapseen on kohdistettu rikoslain (39/1889) 20 luvussa seksuaalirikoksena rangaistavaksi säädetty teko** tai sellainen rikoslain 21 luvussa **henkeen ja terveyteen kohdistuvana rikoksena rangaistavaksi säädetty teko**, josta säädetty enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.
- **Lastensuojeluilmoituksen tekemistä sosiaaliviranomaiselle tai poliisille ei saa viivästyttää delegoimalla ilmoituksen tekemistä esimerkiksi esimiehelle. Ilmoituksen tekemiseen on velvoitettu se henkilö, joka on saanut tietää mahdollisesta lastensuojelun tarpeesta.**
- Ylioppilastutkinnon järjestystä koskevaa rikkomusta epäiltäessä lukion rehtorilla on oikeus saada poliisiviranomaiselta virka-apua asian selvittämisessä ylioppilastutkinnosta annetun lain (26.8.2005/672) 11 §:n 3 momentin nojalla.

Menettelytavat suunnitelman seurantaan sekä sen toteutumisen ja vaikuttavuuden arviointia varten

- Kurinpitosuunnitelman toteutumista ja vaikuttavuutta arvioidaan vuosittain opiskelijahuollon yhteisöllisessä hyvinvointiryhmä.
- Sivistyskeskuksen opiskelijahuoltoryhmälle toimitetaan seurantaan varten selvitykset väkivaltatilanteista ja voimakeinojen käytöstä sekä päätökset varsinaisista kurinpitorangeistuksista (kirjallinen varoitus, määräaikainen erottaminen).

Porin lukioiden tasa-arvosuunnitelmat ja yhdenvertaisuussuunnitelmat liitetään opetussuunnitelmaan 1.1.2017.

4.6 Kieleen ja kulttuuriin liittyviä kysymyksiä

Kaikkien opiskelijoiden opetuksessa noudatetaan yhteisiä, lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisia tavoitteita ja periaatteita. Opiskelijoiden kielelliset valmiudet sekä kulttuuritausta otetaan lukio-opetuksessa huomioon. Jokaisen opiskelijan kieli- ja kulttuuri-identiteettiä tuetaan monipuolisesti. Opiskelijoita ohjataan ymmärtämään ja kunnioittamaan perustuslain mukaista oikeutta jokaisen omaan kieleen ja kulttuuriin. Opiskelijoita ohjataan tiedostamaan omat kielelliset ja kulttuuriset oikeutensa eri tilanteissa.

Tavoitteena on ohjata opiskelijoita arvostamaan eri kieliä ja kulttuureja sekä edistää kaksi- ja monikielisyttä ja siten vahvistaa opiskelijoiden kielellistä tietoisuutta ja metakielellisiä taitoja. Lukio-opiskeluun voi sisältyä monikielisiä opetustilanteita.

Lukiokoulutuksessa oppilaitoksen opetuskieli on joko suomi tai ruotsi. Opetuskielenä voi olla myös saame, romani tai viittomakieli. Lisäksi osa opetuksesta voidaan lukiolain 6 §:n 1 momentin mukaisesti antaa muulla kuin edellä mainitulla opiskelijan

omalla kielellä. Opetussuunnitelmaan tulee tällöin kirjata, missä oppiaineissa, missä määrin ja millä tavoin edellä mainittuja kieliä käytetään opetuksessa tai opiskelussa.

Vieraskieliset opiskelijat

Vieraskielisten opiskelijoiden opetuksessa ja opiskelussa noudatetaan yhteisiä, lukion opetussuunnitelman perusteiden ja lukion opetussuunnitelman mukaisia tavoitteita ja periaatteita huomioiden opiskelijoiden taustat ja lähtökohdat, kuten suomen/ruotsin kielen taito, äidinkieli, suomalaisen lukiokoulutuksen ja opiskelukulttuurin tuntemus sekä aikaisempi koulunkäynti. Opetus ja opiskelu lukiossa tukevat opiskelijan opetuskielen hallintaa, monikielistä identiteettiä, oman kieli- ja kulttuuritaustan arvostusta sekä kasvua kulttuurisesti monimuotoisen yhteiskunnan aktiiviseksi ja tasapainoiseksi jäseneksi.

Vieraskieliselle opiskelijalle voidaan opettaa äidinkieltä ja kirjallisuutta suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän mukaan. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärä on opiskelijalle tarkoituksenmukainen, mikäli hänen suomen tai ruotsin kielen peruskielitaidossaan on puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella. Opiskelijan omaa äidinkieltä voidaan opettaa lukiokoulutusta täydentävänä opetuksena. Opiskelijan omaa äidinkieltä voidaan myös opettaa äidinkieli ja kirjallisuus -oppimääränä lukiolain 8 §:n mukaan. Koulutuksen järjestäjä päättää, miten suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus -opetus, omakielinen opetus ja opiskelijan oman äidinkielen opetus järjestetään ja milloin sitä on tarkoituksenmukaista toteuttaa useiden oppilaitosten yhteistyönä.

Vieraskielisiä opiskelijoita on informoitava heidän opiskelumahdollisuuksistaan ja tukijärjestelyistä lukiossa sekä heidän oikeuksistaan ylioppilastutkinnossa.

Jos opiskelija on suorittanut lukiokoulutuksen kurseja maahanmuuttajille ja vieraskielisille järjestettävässä lukiokoulutukseen valmistavassa koulutuksessa, ne voidaan lukea hyväksi lukio-opintoihin.

Porin lukioissa tarjotaan S2-kielen opetusta opiskelijoille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi. Vieraskielisillä opiskelijoilla on mahdollisuus erityisopettajan antamaan henkilökohtaiseen tukeen sekä myös ryhmässä toteutettavaan opiskelun tukeen.

PORIN LYSEON LUKION KRIISISUUNNITELMA

Tärkeitä puhelinnumeroita

Yleinen hätänumero (ambulanssi, palokunta)	112
Terveysasema	
- kaupungin ensiapupäivystys	621 3500
- keskussairaalan ensiapu	62 771 (vaihde)
HYKS: myrkytyskeskus	09 471 977 tai 09 4711
Vastaanottoryhmä	641 4116
Poliisi	10022
Taksi	0600 300 33
Debriefing	
- sairaalapappi Raija Kiviniitty	627 6549, 040 7414325
- sairaalapappi Eija-Riitta Koivisto	627 7070, 0400 309814
Opiskelijahuoltotyöryhmän jäsenet	
- rehtori Jarkko Kivelä	044 701 5333
- apulaisrehtori Mika Ruuhiala	044 701 5295
- opinto-ohjaaja Ilona Koivisto	044 701 9491
- opinto-ohjaaja Maija Pihl	044 701 9492
- erityisopettaja Hannu Raevuori	044 701 9071
- terveydenhoitaja Outi Rantanen	044 701 4295
- terveydenhoitaja Leena Viitamäki	044 701 3851
- lukiopsykologi Tiina Haukka-Kumpulainen	044 701 8295
- kuraattori Sanna Suominen	044 701 5239
- 1. vuoden opiskelijoiden vastuuryhmänohjaaja	
- 2. vuoden opiskelijoiden vastuuryhmänohjaaja	
- 3. vuoden opiskelijoiden vastuuryhmänohjaaja	
- opiskelijakunnan hallituksen edustajat	

Hätäilmoitus

Ilmoita selvästi ja rauhallisesti

Kuka soittaa?

Mitä ja missä on tapahtunut?

Onko ihmisiä vaarassa?

Katkaise puhelu vasta luvan saatuasi.

Jos et itse pysty tekemään ilmoitusta, pyydä rehtoria tai kriisiryhmän jäsentä tekemään se.

Kriisin ja trauman määritelmät

(Lähde: Marie Rautava, Koulun kriisisuunnitelman laatiminen)

- Kriisistä puhutaan yleensä silloin, kun ihminen on joutunut elämäntilanteeseen, jonka psyykkiseen allitsemiseen ja käsittelemiseen hänen aikaisemmat kokemuksensa ja keinonsa eivät riitä.
- Kriisit voidaan jakaa **kehityskriiseihin ja traumaattisiin kriiseihin**. Normaaleja kehitykseen kuuluvia kriisejä voivat aiheuttaa esimerkiksi murrosikä, seurustelusuhteen katkeaminen, kotoa pois muuttaminen, armeijaan meno tai naimisiinmeno. Suurin osa ihmisistä selviää näistä tapahtumista omin avuin, vaikka selviytyminen saattaakin joskus vaatia suuria ponnisteluja.
- **Traumaattiset tapahtumat voivat aiheuttaa kenelle tahansa huomattavaa kärsimystä.**
- Kun läheinen ihminen kuolee, ihminen joutuu onnettomuuteen tai koti palaa tulipalossa, traumaattinen kriisi jakaa elämän kahtia – on elämä ennen sitä ja elämä sen jälkeen.
- Traumalla tarkoitetaan paitsi varsinaista traumaattista tapahtumaa, myös tapahtuman vammauttavaa vaikutusta ihmisen psyykeen. Trauma voi syntyä myös pitkän ajan kuluessa koettujen vaurioittavien kokemusten seurauksena (esimerkiksi seksuaalinen hyväksikäyttö tai perheessä tapahtuva väkivalta).

Koulutapaturma / sairauskohtaus

- Huolehdi välittömästi ensiavusta.
- Tilaa ambulanssi tarvittaessa (kiireettömissä tapauksissa taksi).
- Lähetä opiskelija terveysasemalle tai ohjaa terveydenhoitajalle.
- Jos opiskelija joudutaan kuljettamaan terveysasemalle ja sen jälkeen jatkohoitoon, opiskelijan mukana lähtee koululta saattaja.
- Vakuutusyhtiön tapaturmailmoitus annetaan opiskelijan mukaan toimitettavaksi eteenpäin.
- Ilmoita asiasta mahdollisimman nopeasti vanhemmille.
- Tiedota asiasta rehtorille, kouluterveydenhoitajalle ja luokanvalvojalle.

VÄKIVALTA / VÄKIVALLAN UHKA

- Toimi – älä käänny pois tilanteesta.
- Kehota opiskelijoita lopettamaan väkivalta.
- Yritä estää väkivallan jatkuminen.
- Jos et pysty toimimaan, hae apua koulun muilta työntekijöiltä.
- Älä arkaile pyytää poliisia paikalle.
- Tiedota ryhmänohjaajalle ja rehtorille.
- Tarvittaessa rehtori / vararehtori / terveydenhoitaja järjestää kriisiapua.
- Oppilashuoltotyöryhmä käsittelee tapauksen tarvittavat jatkotoimenpiteet.

VAKAVAN VÄKIVALLAN UHKA

Tässä ohjeistuksessa vakavalla väkivallalla ja sen uhalla tarkoitetaan tilannetta, jossa yksi tai useampia henkilöitä on välittömässä hengen- tai vakavan loukkaantumisen vaarassa.

1. Akuutti tilanne

Jos koululla havaitaan, että nopeasti on syntymässä vakava väkivaltatilanne tai sen uhka, koululla toimitaan – mahdollisuuksien mukaan - seuraavan toimintamallin mukaan:

1. Tehdään välittömästi hätäilmoitus puh. 112 ja saadaan poliisi ja muu tarvittava apu liikkeelle kohti koulua
2. Jatketaan tilannekuvauksen antamista puhelimitse hätäkeskukseen
3. Lähetetään aikuinen, jolla on jonkinlainen kuva tapahtumasta, poliisia vastaan koulun ulkopuolelle matkapuhelin mukanaan
4. Rehtori, vararehtori tai joku opettaja johtaa tilannetta koululla siihen asti, kunnes poliisi saapuu paikalle tai muutoin ottaa kriisitilanteen johdon
5. Tilanteen johtajalla tulisi olla matkapuhelin ja mahdollisia apuhenkilöitä (esim. koulun kriisiryhmästä) tilanteesta riippuen
6. Tilannejohtamisessa koulun opetustiloja voidaan usein ohjeistaa keskusradion avulla, mutta jos se ei ole mahdollista, voidaan käyttää mahdollisuuksien mukaan matkapuhelimia
7. Ensisijaisesti tulee pyrkiä estämään ihmisten kuolemantapaukset ja loukkaantumiset
8. Seuraavaksi tulee auttaa jo loukkaantuneita
9. Jokaisen opettajan tulee vastata sillä hetkellä hänen opetettavinaan olevista kaikista oppilaista ja pyrkiä yhdessä heidän kanssaan pelastautumaan tilannejohtajan ohjeiden mukaan tai jos se ei ole mahdollista, oman harkintansa mukaan (on mm. tunnettava varapoistumistiet)
10. Kun poliisi saapuu paikalle, tilanteen johtaminen siirtyy sille
11. Pelastushenkilöstö ottaa vastuun loukkaantuneista, mutta koulun henkilöstön tulee varmistaa, että kaikki loukkaantuneet saatetaan pelastushenkilöstön välittömän avun kohteeksi
12. Palohenkilöstö ottaa vastuun tiloista ja niiden jälkihoidosta

Kun välitön vaaratilanne on ohi, rehtorin tai hänen sijaisensa tulee huolehtia yhdessä muun henkilöstön kanssa:

1. Oppilaiden kriisiavun käynnistymisestä ja tiedottamisesta näiden huoltajille
2. Tiedottamisesta virastopäällikölle tai tämän varahenkilölle ja sitä kautta koulutoimen kriisitiedottamisen ja kriisiavun käynnistymisestä
3. Henkilöstön kriisiavusta
4. Tarvittavasta yhteydenpidosta muihin viranomaisiin

2. Ei kiireellinen tilanne

Koululla voidaan havaita vakavan väkivallan uhka myös niin, että tilanne ei ole akuutti. Silloin kouluilla tulee toimia seuraavanlaisen toimintamallin pohjalta:

1. Jokaisen koulussa työskentelevän aikuisen ja myös oppilaan velvollisuus on tuoda väkivallan uhka opettajan ja sitä kautta rehtorin tietoon
2. Rehtori tai hänen varahenkilönsä ottaa viipymättä yhteyttä poliisiin, ma-pe klo 8–17, la 08- 15, p. 0295 417 550, muulloin 10022. Noudatetaan poliisin antamia ohjeita.
3. Otetaan yhteys virastopäällikköön tai tämän varahenkilöön

OPISKELIJA TAVATAAN PÄIHTYNEENÄ

- erillisen Porin Lyseon lukion päihdestrategian mukaan

TULIPALO KOULUSSA, SUOJAUTUMINEN SISÄTILOIHIN, POMMIUHKA

- evakuointi Porin Lyseon koulukeskuksenpalo- ja pelastussuunnitelman mukaan

OPISKELIJAN, OPETTAJAN TAI MUUN HENKILÖKUNTAAN KUULUVAN KUOLEMA

- Kunnioita omaisten toiveita.
- Kuolemasta pyritään tiedottamaan yhtenäisesti ja avoimesti etenkin sille ryhmälle, jota se erityisesti koskee.
- Vietetään hiljainen hetki.
- Tiedon tultua oppilaitokseen oppilaitoksen lippu nostetaan puolitankoon.
- Jos kuolema koskee erityisesti jotain ryhmää, järjestä sille mahdollisuus keskusteluun.
- Sovitaan oppilaitoksen edustajien mahdollisesta osallistumisesta hautajaisiin.
- Jos tapahtuma askarruttaa sinua, älä jää yksin miettimään sitä, vaan keskustele työtoverisi tai opiskelijahuollon erityistyöntekijän kanssa.

OPISKELIJAN LÄHIOMAISEN KUOLEMA

Ryhmänohjaaja

- Jos opiskelija tai hänen omaisensa antaa luvan, kerro tapahtuneesta luokalle ja keskustele asiasta, mikäli opiskelijat tuntuvat tarvitsevan keskustelua.
- On toivottavaa, että opiskelijan opettaja ja luokkatoverit ottavat huomioon luokkatoverinsa surun.
- Jos opiskelija jää pois koulusta, eikä kotoa ole otettu yhteyttä kouluun, soita kotiin kuten tavallisestikin ollessasi huolissasi opiskelijasta.
- Jos havaitset opiskelijan käyttäytymisessä järkyttyneisyyttä, pyri selvittämään syyt kahden kesken opiskelijan kanssa.

ITSEMURHAUHKAILUT

- Jos tietosi tulee jonkun opiskelijan itsemurhauhkailuja, älä vähättele niitä, vaan ota ne aina vakavasti. Vie asia terveydenhoitajalle ja opiskelijahuoltoryhmälle.

MIELENTERVEYSONGELMAT

- Vaikeuksien tunnistaminen:
- itsemurhavaaran mahdollisia merkkejä (mahdollisesti useita tekijöitä): itsemurhayritys, asiasta puhuminen / uhkailu, kuolemaan liittyvät asiat mielessä jatkuvasti, mallivaikutus: tuntee jonkun joka on tehnyt itsemurhan, väkivaltainen kuolema tai itsemurha suvussa, erittäin huono impulssikontrolli, ei näe ratkaisua ongelmiinsa, ylikriittisyys, laukaisevana tekijänä esim. päihteiden vaikutus, iso menetys (kuolema, muutto, epäonnistuminen, tappelu)
- masennuksen mahdollisia merkkejä: univaikeudet, syömisvaikeudet, voimattomuus, apatia, vetäytyminen, vihamielisyys, keskittymisvaikeudet, ylivilkkaus, itseinho, itkuisuus, surullisuus
- psykoottisen käyttäytymisen mahdollisia merkkejä: vetäytyminen, sekavat tai epärealistiset puheet, rituaalit, pakkotoiminnat, ikätasoa lapsellisempi toiminta, erikoinen toiminta jota ei itse osaa selittää, vihjailee avuntarpeestaan, ulkoisen olemuksen muuttuminen (esim. hoitamattomuus), tunneilmaisun kapeutuminen (esim. äkilliset naurun- tai itkunpuuskat), harhaluulot
- toiminta mielenterveysongelmia havaittaessa
- itsemurhavaarassa: ota asia puheeksi nuoren kanssa, välittömässä hätätilanteessa älä jätä yksin, älä epäröi ottaa yhteyttä ammattiauttajaan mikäli se tuntuu tarpeelliselta. Joka tapauksessa on syytä informoida terveydenhoitajaa.
- itsemurhayrityksen jälkeen: syytä kertoa terveydenhoitajalle ja vanhemmille. Muistettava vaitiolovelvollisuus: opiskelutovereiden ei tarvitse tietää.
- kaikista mielenterveyden ongelmatilanteista on syytä informoida ensisijaisesti kouluterveydenhoitajaa, mahdollisesti myös muuta opiskelijahuoltotyöryhmää.
- yleiset toimintaohjeet mielenterveysongelmaista kohdattaessa: älä tuomitse, älä vähättele, ole hyvä kuuntelija.

OPISKELIJALLE SATTUNUT TAPATURMA TAI VAKAVA ONNETTOMUUDEN UHKA

- Selvitä kodin kanta tilanteeseen.
- Vastaa avoimesti opiskelijoiden kysymyksiin – muista kuitenkin lukiolain henkilökunnalle asettama vaitiolovelvoite koskien salassa pidettäviä asioita:
- Koulutuksen järjestämisestä vastaavien toimielinten jäsenet, 30 §:ssä tarkoitettut henkilöt ja opetusharjoittelua suorittavat eivät saa luvattomasti sivullisille ilmaista, mitä he ovat koulutukseen liittyviä tehtäviä hoitaessaan saaneet tietää opiskelijoiden ja tässä laissa tarkoitettun henkilöstön sekä heidän perheenjäsentensä henkilökohtaisista oloista ja taloudellisesta asemasta.
- Tarvittaessa keskeneräisissä asioissa tapauksesta riippuen tiedottaminen keskitetään rehtorille, koulutoimen johdolle tai poliisille.

KOULUYHTEISÖÄ KOHTAAVAN Kriisin sattuessa

Kriisin aikana

- kriisin ensimmäisenä havainnut henkilökunnan edustaja hälyttää apua, joko välittömästi tai rehtoria tai hänen sijaistaan informoiden
- rehtori tai hänen ollessaan estynyt vararehtori tai virkaiältään vanhin opettaja:
 - tekee tilanearvion ja antaa selkeät toimintaohjeet tilanteen rauhoittamiseksi
- tilanteen rauhoituttua rehtori järjestää neuvottelun koulun henkilökunnan kesken, jolloin sovitaan toimintalinjoista, vastuista ja työnjaoista
 - koulun omien resurssien kartoitus ja ulkopuolisen avun hankkiminen
 - debriefing
 - tiedottamisen organisointi
 - yhteiset tilaisuudet harkinnan mukaan
 - kodin ja koulun yhteistyö
- rehtori neuvottelee opiskelijahuollon henkilöstön kanssa toimintalinjoista, vastuista ja työnjaosta
 - jatkotoimenpiteet, ulkopuolisen tuen hankkiminen
 - yhteistyö muiden koulujen kanssa
- rehtori huolehtii yhteisen tilaisuuden järjestämisestä tarpeen ja harkinnan mukaan
 - yhteinen tilaisuus koko opiskelijakunnalle ja henkilöstölle
 - lyhyt kuvaus tosiasioista ja siitä, mitä asia on kohdannut, sekä siitä, miten asia otetaan huomioon
 - tapahtumaan liittyvien tunteitten käsittely sen mukaisesti, miten opiskelijahuollon henkilöstön kanssa on sovittu (debriefing isolla joukolla / pienryhmissä)
- kriisin käsittely ohjausryhmissä / opetusryhmissä
 - tapahtumat todetaan realistisesti tiedossa olevien faktojen pohjalta – ei olettamusten tai päätelmien pohjalta
 - tunteista keskustelemisessä aikuinen toimii mallina; liikkeelle voidaan lähteä esim. siitä, missä tilanteessa itse kukin kuuli tapahtuneesta
 - informoidaan opiskelijoita mahdollisuudesta saada keskustella enemmän asioista ja tunteista, jotka jäävät kriisitilanteessa vaivaamaan
- tiedottaminen tiedotusvälineille
 - kriisitilanteessa tiedotusvälineet saavat tietonsa rehtorilta tai poliisilta
 - tiedotusvälineille annetaan tarpeelliset tiedot sikäli, kuin tietoja ei ole säädetty salassa pidettäviksi
 - opiskelijoiden suojaamiseksi traumaattisessa tilanteessa opiskelijoiden haastatteleminen koulun alueella on kielletty
 - tiedottamisesta vastaa rehtori (tai hänen ollessaan estynyt vararehtori), mutta tiedottaminen keskitetään poliisille, mikäli on tarpeen esim. rikostutkinnan vuoksi

Jatkoavun organisointi

- rehtori ja opiskelijahuoltotyöryhmä organisoivat
- tiedottaminen opiskelijoille
- yhteistyökumppanit: koulutoimen oppilashuolto, terveysvirasto, erityissairaanhoitopiiri, seurakuntayhtymän paikallisseurakunta, sairaalasielunhoito ja perheneuvonta

- kriisin vaiheet:
 1. shokkivaihe: tunteiden kieltäminen, tosiasioiden kieltäminen, pahimmillaan lamaantumisen (minuuteista tunteihin); tavoitteena puuduttaa ahdistavat tunteet
 2. reaktiovaihe (muutamasta päivästä muutamaan viikkoon). voimakkaiden tunteiden läpikäynti, ristiriitaisia tunneilmaisuja
 3. työstämisvaihe (muutamia kuukausia): ristiriitaisten tunteitten työstäminen, itsekseen pohdiskelu, sopeutumisen suunnittelu
 4. uudelleen suuntautumisen vaihe (koko loppuelämä): traumaattinen tapahtuma ei häviä muistoista mutta sen kanssa opitaan elämään
- välitön ensiapu
 1. shokkivaihe: ei jätetä lamaantunutta yksin
 2. reaktiovaihe: kuunteleminen, ei
- avuntarpeen tunnistaminen: unihäiriöt, ärtyisyys, aggressiivisuus, keskittymisen ja tarkkaavuuden ongelmat, poissaolot, päihteiden käyttö, vetäytyminen, masennus, apaattisuus, itkuisuus, ahdistuneisuus, pelot, vaikeneminen, pulputtava puhe
- tarvittaessa yhteydenotot kotiin
- oireiden pitkittyminen: masennus, itsetuhoisuus, väkivaltaiset ajatukset ja toiminnat, pakko-oireet, päihteet

Pitkän aikavälin toimenpiteet, ennaltaehkäisevä työ

- ongelmien kartoitus ja käsittely opiskelijahuoltotyöryhmässä
- nopea puuttuminen: rehtori, erityisopettaja, opinto-ohjaajat, ryhmänohjaajat, terveydenhoitaja, kaikki opettajat ja koko henkilökunta
- erillisenä liitteenä kiusaamisen estämishjelma, opiskelijahuollon suunnitelma, päihdestrategia
- tutor-toiminta vertaistukena
- yhteistyö eri hallintokuntien kanssa: kouluterveydenhuolto, terveysvirasto, erityissairaanhoido, sosiaalitoimi (alle 18-v. opiskelijoiden osalta lastensuojelu), poliisi

KOULUN KRIISIRYHMÄ

Tarvittaessa rehtori (varalla vararehtori) kutsuu koolle koulun kriisiryhmän. Ryhmä koostuu oppilashuoltotyöryhmästä ja tarvittaessa mukaan kutsutuista asiantuntijoista.

Oppilashuoltotyöryhmä seuraa kriisitilannetta koulussa riittävän pitkään: oliko jälkipuinti riittävää ja pääsivätkö siitä osallisiksi sitä tarvitsevat. Itsemurhia ehkäisevään toimintaan panostetaan osana normaalia koulun toimintaa vahvistamalla opiskelijoiden itseluottamusta sekä opettamalla selviytymistaitoja kuten epävarmuuden sietokykyä sekä vuorovaikutus- ja ongelmanratkaisutaitoja. Osana itsemurhia ehkäisevää työtä on terveydenhoitajien ja opinto-ohjaajien vastaanottotyö: miten tunnistaa masentuneet, miten saada opiskelijat hakemaan ajoissa apua.

DEBRIEFING

- Tarvittaessa yhteistyössä koulun ulkopuolisten kriisityöntekijöiden kanssa huolehditaan, että opiskelija ja lähiomaiset saavat tukea.

- Jos opiskelijan luokkatoverit / ystävät reagoivat voimakkaasti, voi olla hyvä koota heistä ja kyseisestä opiskelijasta ryhmä.
- Tärkeää on kuitenkin kyseessä olevan luokan opettajan tukeminen, jotta hän jaksaisi kohdata opiskelijoiden tunteet koulutyön arjessa.
- Kriisin jälkipuinti on erittäin tärkeää luokkatovereille sekä muille läheisille kavereille; ryhmä koottava myös kyseistä opiskelijaa opettaneista opettajista.
- Aina pohdittava myös, ketkä muut ovat syystä tai toisesta tuen tarpeessa.

Opiskelijoiden suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta häirinnältä

1. Tieto väkivallasta, kiusaamisesta ja häirinnästä

Opinto-ohjaajat ja terveydenhoitaja haastattelevat henkilökohtaisesti jokaisen opiskelijan ja samalla selvittävät tilannetta väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän osalta. Samoin säännöllisillä jatkuvilla vastaanotoilla otetaan asia tarvittaessa esille. Opettajat keräävät tietoa opetustilanteissa havainnoimalla. Tietoa kerätään myös vuosittaisella kirjallisella kyselyllä, joka toteutetaan nimettömästi.

Opiskelijoille tiedotetaan vuosittain mahdollisuudesta keskustella opinto-ohjaajan tai terveydenhoitajan vastaanotolla väkivaltaan, sen uhkaan, kiusaamiseen tai häirintään liittyvistä asioista.

2. Välitön puuttuminen

Jokainen henkilökuntaan kuuluva on velvollinen havaitessaan väkivaltaa, sen uhkaa, kiusaamista tai häirintää puuttumaan siihen. Puututtaessa on kuitenkin syytä välttää asian käsittelyä tavalla, joka provosoisi kiusaamaan.

Mahdollisia toimenpiteitä ovat keskustelut kiusaajien ja uhrien kanssa sekä muiden opiskelijoiden apu. Tarvittaessa keskustellaan asianomaisten opiskelijoiden vanhempien kanssa. Kiusaajien käyttäytymistä seurataan pitemmällä aikavälillä.

3. Oppilashuoltotyöryhmän rooli

Väkivaltaan, kiusaamista tai häirintää havainnut opettaja tai muu henkilökunnan jäsen informoi havainnoistaan oppilashuoltotyöryhmää. Oppilashuoltotyöryhmä arvioi tilannetta ja sen vaatimia jatkotoimia.

Tarvittaessa opiskelijahuollon tapauskohtainen työryhmä konsultoi koulupsykologin tai erikoissairaanhoidopiirin vastaanottoryhmän kanssa. Mikäli kyse on alaikäisistä opiskelijoista, toimitaan tarvittaessa yhteistyössä huoltajien kanssa.

Lukio raportoi väkivallan käyttöön tai väkivallalla uhkaamiseen liittyvistä tapauksista sivistyskeskukseen ja kasvatus- ja opetuslautakunnalle sekä sisäasiainministeriön ja sivistyskeskuksen ohjeiden mukaisesti poliisille.

4. Pitkän tähtäimen toimet väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän estämiseksi

Keskeistä väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän estämisessä on opiskelijoiden itsetunnon tukeminen ja rakentavien vuorovaikutustaitojen harjoittelu. Opetuksen työtapoja valittaessa on huomioitava opiskelijoiden ryhmään kuulumisen ja hyväksytyksi tuleminen tarve. Muun muassa tutor-toiminnan avulla pyritään aktivoimaan opiskelijoita kehittämään oppimisen sosiaalista ympäristöä erilaisuutta hyväksyväksi. Yksittäistä opiskelijaa pyritään tukemaan opiskelijahuollon toimien avulla moniammatillisessa yhteistyössä.

TOIMINTASUUNNITELMA PÄIHTEISIIN LIITTYVISSÄ ONGELMATILANTEISSA PORIN LYSEON LUKIOSSA

A/ Opiskelijaa epäillään päihteiden käytöstä

- Puhu tosiasioista, älä olettamuksista.
 - Älä moralisoi.
 - Osoita muutostavoite ja rohkaise siihen.
 - Ole valmis tukemaan.
 - Sovi jatkotoimenpiteistä.
1. Keskustelu oppilaan kanssa.
 2. Epäily käsitellään oppilashuoltotyöryhmässä.
 3. Tavoitteena yhteistyö huoltajan ja/tai lastensuojelun kanssa.

B/ Opiskelija kertoo päihdeongelmastaan

1. Keskustelu oppilaan kanssa.
2. Tapaus käsitellään oppilashuoltotyöryhmässä.
3. Tavoitteena yhteistyö huoltajan tai lastensuojelun kanssa.
4. Opiskelija ohjataan saamaan apua.

C/ Opiskelija tavataan päihteiden alaisena

1. Opiskelija poistetaan koulun alueelta.
2. Tarvittaessa yhteys huoltajaan tai poliisiviranomaiseen.

Lisätietoa ja apua:

Irti Huumeista ry Pori, 02 529 9042, avoinna ma, ke ja to klo 18-21.
Valtakunnallinen auttava puhelin ark. 18-21, ppm. 020 322 388.
Terveystieteiden tutkimuskeskus, Leena Viitamäki, 044 701 3851
Porin vastaanottoryhmä, 02 621 3856.

EHKÄISEVÄ PÄIHDETYÖ PORIN LYSEON LUKIOSSA

1. Tavoitteet:

Jokainen lukiossa oleva opiskelija:

- Tietää päihteiden vaikutuksista, sekä kokeilun ja käytön vaikutuksista.
- Tietää miten ja mistä saa apua päihdeasioissa, kts. yhteistyötahot aikaisemmin.
- Tuntee vastuuta opiskelijatovereistaan.

2 Toteutus:

Koulun ehkäisevä päihdetyö:

- Yhteistyö viranomaisten, esim. poliisin ja Irti Huumeista ry:n kanssa.
- Terveystiedon opetuksen ja terveydenhoitajan valistus.

PORIN LYSEON LUKION JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

TAVOITTEET

1. Sääntöjen kehittämiseen osallistumalla ja niitä noudattamalla koulu yhteisöön kuuluvat oppivat toimintakykyisiksi yhteiskunnan jäseniksi.
2. Säännöt totuttavat jäsenet vastuuseen. Joka ei noudata yhteisesti sovittuja sääntöjä, joutuu vastaamaan siitä yhteisölle.
3. Sääntöjä voidaan tarvittaessa muuttaa siinä järjestyksessä kuin koulutoimen johtosääntö määrää.

A. KOULUALUEEN JA –AJAN SEKÄ MUIDEN KOULUNKÄYNTIIN VÄLITTÖMÄSTI LIITTYVIEN OLOSUHTEIDEN MÄÄRITTELY

1. Koulualueeksi katsotaan koulurakennukset ja pihapiiri.
2. Kouluaikaan katsotaan kuuluvaksi lukujärjestyksen määrittelemä työaika.
3. Koulunkäyntiin välittömästi liittyväksi tilaisuudeksi katsotaan koulun järjestämä tilaisuus koulun alueen ulkopuolella kouluaikana sekä koulun toimesta järjestetty tilaisuus kouluajan ulkopuolella. Siirtymisessä koulun alueen ulkopuolelle on noudatettava liikenneturvallisuuden edellyttämää varovaisuutta.

B. PÄIVITTÄISEN TYÖSKENTELYN ERI TILANTEET

1. Koulun ovet avataan aamulla klo 7.40.
2. Päivänavaus järjestetään yhdessä peruskoulun kanssa. Jokaisen opettajan ja opiskelijan, jolla on päivänavausta seuraava tunti, tulee olla siinä läsnä, ellei rehtori uskonnonvapauslain (267/22) 8§:n nojalla ole antanut opiskelijalle vapautusta päivänavauksesta.
3. Oppitunnit alkavat ja päättyvät täsmällisesti lukujärjestyksessä ilmoitettuna ajankohtana. Opiskelijan katsotaan myöhästyneen, mikäli hän saapuu tunnille opetuksen alettua. Jos myöhästely jatkuu tai on tahallista, eikä siihen ole asiallista selitystä, opettajan tulee keskustella opiskelijan kanssa. Ellei se auta, hän ilmoittaa asian rehtorille mahdollisiin kurinpitotoimiin ryhtymistä varten.

Mikäli opettajaa ei kuulu luokkaan, opiskelijoiden tulee tiedustella ohjeita rehtorin kansliasta.

- Opiskelija on lukiolain nojalla velvollinen osallistumaan säännöllisesti oppitunteihin.

Mikäli hän joutuu jäämään kotiin sairauden vuoksi, hänen on esitettävä kyseisellä jaksolla häntä opettaville opettajille luotettava selvitys poissaolonsa syystä. Pitkään jatkuvan tai usein toistuvan poissaolon johdosta ryhmänohjaaja tai tarvittaessa opinto-ohjaaja ottaa yhteyttä kotiin. Jos opiskelija sairastuu kesken päivän, hänen tulee ilmoittautua kouluterveydenhoitajalle tai jollekin opettajista. Kaikissa muissa kuin sairastumistapauksissa lupa oppitunnin tai pidemmän ajan poissaoloon on anottava kirjallisesti, vapautuksen koulutyöstä myöntää kolmeksi päiväksi ryhmänohjaaja ja kolmea päivää pidemmäksi ajaksi rehtori.

Mikäli opiskelija poistuu luvatta kesken koulupäivän, tai ryhmänohjaaja epäilee, että poissaoloon ei ole tullut pätevää syytä, hän keskustelee opiskelijan sekä tarvittaessa opiskelijan vanhempien kanssa. Yhteyttä voidaan pitää myös täysi-ikäisen opiskelijan kotiin.

- Ruokalassa tai WC:ssä ei sallita turhaa oleskelua. Milloin opiskelijat joutuvat liikkumaan käytävillä tuntien aikana, sen tulee tapahtua niin, ettei työrauha luokissa häiriinny.
- Koulun omaisuutta tulee käsitellä huolellisesti. Opiskelija on velvollinen korvaamaan koulun omaisuudelle tahallaan tai tuottamuksesta aiheuttamansa vahingon. Aiheutuneesta vahingosta on viipymättä ilmoitettava rehtorille, jollekin opettajalle tai vahtimestarille.
- Muiden opiskelijoiden omaisuuden vahingoittaminen on kielletty. Opiskelija on velvollinen korvaamaan myös toiselle opiskelijalle tuottamansa omaisuusvahingon. Aiheutuneesta vahingosta on viipymättä ilmoitettava rehtorille tai jollekin opettajalle.
- Koulun alueen roskaaminen on kielletty.
- Tapaturman sattuessa siitä on viipymättä ilmoitettava terveydenhoitajalle tai jollekin opettajalle.
- Teräaseiden hallussapito on kouluaikana ja koulualueella kielletty.

C. KOULUMATKAT JA KOULUN SISÄINEN LIIKENNE

- Moottoriajoneuvolla ajo pihaan kielletään lukuun ottamatta huoltoajoa ja henkilökunnan merkittyjä pysäköintipaikkoja.
- Tarpeeton ajaminen polkupyörillä on koulun pihalla kielletty.
- Koulun keskiovi ja keskimäinen porraskäytävä on varattu henkilökunnan ja opettajien käyttöön.
- Kulkuvälineiden säilytys: polkupyörät säilytetään koulun pihalla niille varatulla alueella. Polkupyörää ei saa kuitenkaan sijoittaa siten, että hälytys- tai huoltoajoneuvojen mahdollinen liikennöinti koulun pihalle rajoittuisi. Kadun reuna on varattu moottoriajoneuvoille.

D. KOULUN TIEDOTUSTOIMINTA

- Koulun virallinen ilmoitustaulu on ruokasalin aulassa. Oppilaskunnan hallituksen ilmoitustaulu on 2. ja 3. kerroksen välisellä porrastasanteella. Ilmoitustaulujen käytöstä päättää rehtori.
- Info-kanavan käytöstä päättää rehtori.

E. TYÖRAUHAN YLLÄPITÄMINEN

1. Lukion opiskelijan on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti, käyttäytyvä asiallisesti, noudatettava lukion järjestyssääntöjä ja käsiteltävä huolellisesti koulun omaisuutta.
2. Koulun oikeus käyttää rankaisuvalltaa rajoittuu koulun alueelle tai koulun järjestämissä tilaisuuksissa tapahtuneisiin rikkomuksiin.
3. Jos opiskelija ei noudata lukion järjestystä, käyttäytyy sopimattomasti tai on tehtävissään huolimaton, hän syyllistyy rikkomukseen. Lukiolaissa (21.8.1998/629) säädetään kurinpitotoimista:

Opiskelijalle, joka häiritsee opetusta tai muuten rikkoo järjestystä taikka menettelee vilpillisesti, voidaan antaa kirjallinen varoitus. Jos rikkomus on vakava tai jos opiskelija jatkaa edellä tarkoitettua epäasiallista käyttäytymistä kirjallisen varoituksen saatuaan, hänet voidaan erottaa oppilaitoksesta määräajaksi, enintään yhdeksi vuodeksi, sekä erottaa asuntolasta määräajaksi tai opintojen jäljellä olevaksi ajaksi. Edellä mainitut toimenpiteet ovat kurinpitorangeistuksia.

Opetusta häiritsevä opiskelija voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokkahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta.

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään jäljellä olevan työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan tai oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän henkilön turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Jos opiskelija on tutkimuksen alaisena rikoksesta, häneltä voidaan tutkimuksen ajaksi pidättää oikeus opiskeluun, jos se opiskelijan tekemäksi epäiltyyn rikokseen tai siihen liittyviin seikkoihin nähden on perusteltua.

Kurinpitotoimiin ryhdytään Porin kaupungin koulutoimen voimassaolevan toimintasäännön määräämässä järjestyksessä. Opettajan tulee saattaa opiskelijan tekemä rikkomus rehtorin tietoon, jos hän ei pidä käytettävänä olevia ojentamiskeinoja riittävinä. Vastaavasti on rehtorin saatettava asia koulutuslautakunnan tietoon.

4. Jokainen kouluyhteisön jäsen on velvollinen ylläpitämään omalta osaltaan yhteisön turvallisuutta. Kenenkään terveyttä, henkeä, turvallisuutta tai omaisuutta ei saa saattaa vaaraan. Koulukiusaaminen on luonnollisesti kielletty. Mahdollisissa turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa ja koulukiusaamistapauksissa on otettava mahdollisimman pikaisesti yhteyttä opettajaan, joka informoi rehtoria.

F. TUPAKKA, PÄIHTEET, HUUMEET

1. Kouluyhteisön jäsen ei saa esiintyä päihteiden tai huumeiden vaikutuksen alaisena koulun alueella eikä koulun järjestämissä tilaisuuksissa.
2. Huumeiden ja muiden päihdyttävien aineiden tuominen kouluun on ehdottomasti kielletty.
3. Tupakanpolto on kielletty kaikissa opiskelijoille tarkoitetuissa koulurakennuksen tiloissa samoin kuin kaikkialla koulun pihalla sekä koulun katukäytävällä lukuun ottamatta ruokasalin takaa katukäytävältä osoitettua tupakointipaikkaa (18 vuotta

täyttäneiden osalta). Kielto koskee myös koulun järjestämän vapaan harrastustoiminnan puitteissa tapahtuvia tilaisuuksia.

G. KOULUN PUITTEISSA TAPAHTUVA VAPAA-AJAN TOIMINTA

1. Milloin opiskelijoiden vapaa-ajan toiminta tapahtuu koulun tiloissa tai koulun kerhojen puitteissa, tulee heidän noudattaa koulun järjestyssääntöjä soveltuvin osin. Järjestävä yhteisö vastaa omasta tilaisuudestaan. Koulun tilojen käytöstä päättää yläasteen rehtori.